

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10658

AF LIKHTHKE RUINEN

David Hofstein

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ד. האפשטיין

אף ליכטיקע רואינען

פארלאג „שול און בוך“, מאסקווע 1927

PRINTED in U.S.S.R.

Набрано и отпечатано в типографии
„Эмес“, Москва, Покровка, 9,
в количестве 2.000 экз.
Главлит № 60.452

POLIFONIA

פאר ליכטיקייט
האב איך נאך פריילעכע
ליקעלעך-זיפן—
ס'איז ברייט
דער אריינגאנג,
ארויסגאנג
איז שמאל...
אין אויגיקע נעצן
פארהאלטן זיך ווניקע גאלדן
און לופטיקער,
קלאַרער קרישטאל,
פארהאלטן—
געבליבן
אף שפיצן, אף פערעם
און זעצן זיך אפ דאָרט
אין ווינקעלעך ווייטע
אין הארציקער טיף...

דערווארעמט זיך דארטן
מיין זוניקער פאנג,
און ליכט ווערט געדיכטער
און שיין ווערט דארט פליסיק
און הויבט אן צו קוועלן,
און ליכט גייט אריבער,
אריבער די מוילישע שוועלן...
און סטריסן די ליפן
מיט גאָלדענע זילבן,
מיט זילבערנע ווערטער,
מיט זאצן פון שטאל...
און סיווערן פון ליכטיקייט
ווידער
געשליסן
לידער
פון לויטער
קרישטאל.

צווישן וואַלגער-שטיינער

צווישן וואלגער - שטיינער.

אף ערדן אויפגעריטע צווישן וואלגער-שטיינער,
אין בייזע אנפליען פון שניידיקן געוויטער —
וואָס בין איך, וואָס באַטייט איך, איינער,
וואָס טראָגט זיין לעבנס-ליכט מיט שטילן ציטער?

דער יאָם דערוואכט אין זודיקן גערודער,
עס שטייגן שטראמען פון די אויפגערעגטע טיפן...
וואס איז ער איצט מיין אויסדערוויילטער רודער,
דער העכסטער זעגלבוים אף מיינע שיפן?

כ'בין גרייט, כ'בין יעדער רעגע גרייט פאַרטרויען
די ציטעריקע לעבנס-פלאַמען
דעם האַר פון כורבן און פון בויען,
דעם האַר פון ערדן און פון יאַמען...

אָט דער,
וואָס האָט פאַרנעפלט זיך די אויגן,
די לעפלעך אין די אויערן פאַרבויגן
און שטייט
און מורמלט שטיל: „כ'בין ניכטער“ —

אָט דער
איז היינט קיין ברודער מיר,
אָט דער איז היינט קיין דיכטער...

אין רויש פון שיכטן-רודער,
אין רייב פון פלאַכן,
באס ראנד
פון שטורעמדיקן יאס,
וואָס טרייבט אָן אויפהער
זיין ברויגעזודיקע טאינע, —
ווער קאָן מיט שפינוועב-נעצן דינע
באַנעמען קלאַנגען
אין ראַש פון קראַכן?...

צו דעם, וואָס גייט דאָ נעבן מיר!

דו זעסט מיין נאָכגעביקן שמייכל,

דו זעסט, ס'איז מיר

מיין העל געזיכט —

וואָס קאָנסטו זען? —

איך בין דיר מויכל...

איך וועל מיין שטיין

ניט ברעקלען מער אף קליינגעוויכט,

איך וועל אים טראָגן שטיל,

מיין שווערן שטיין,

אין טומל ליכטיקן פון קאָכעדיקער מיט...

און דו? —

דו זעסט, ס'איז מיר

מיין העל געזיכט,

דו זעסט מיין נאָכגעביקן שמייכל.

וואָס קאָנסטו זען? —

איך בין דיר מויכל...

גרוסן קיין סיביר.

י. טעמק'נען, מין פריציטיק
אימגעקומענעם כאווער, פארשיקט
אין סיביר, דערטרונקען אין א-
גרא.

א

אף שעטאך, וואָס האָט אונז צעשיידט,
איז אַלץ שוין פאַרווייט —
מיין שליטן פון בענקשאפט איז גרייט...

אף ווייטן, אף שנייאיקן שווייגן
צעשטעקט זיינען גרינינקע צווייגן —
פאַר יועגן אַ יונגער באווייז.

איך צי היינט מיט לייב און מיט לעבן
דורך שנייען, דורך אייז-יאַמען זיבן
אין לענדער פון גליווער און אייז...

דאָרט גליווערן פעלדישע הוילן,
 דאָרט שפילן היינט ווינטן אין קנולן,
 אין לאַכן- אין-וויינען —
 איך וואָרט היינט אף קיינעם...

דערציילן מיר פראָסטיקע שויבן:
 — צו ווענס זיך שוין טוליען די שנייאיקע שטויבן...
 און ווינטן אָפט שיקן מיר איינעם
 אַ בלאָז טאָן, אַ פייף טאָן אין קוימען...

איך האָב עס באַ זיי ניט געבעטן,
 איך בין היינט אַ פרעמדער אין פעלדישע מיטן —
 ניט לאַכן, ניט וויינען,
 ניט וואָרטן אף קיינעם...

די קאלטע אַנגאַראַ,
דער לענאַס אַ מיטעלע טאַכטער,
האַט שטום דיך פאַרוויקלט
אין הוואַלישע פאַלדן
און לאַנג דיך געפירט אין די פליסיקע שטאַלענע לענגען...
מיין לייד איז פון מיר שוין אַנטלאָפן,
זיך ערגעץ באהאַלטן
און טיף זיך פאַרהילט אין די טוכן פון בענקען...
נאר קומט אָן אַ ווינט פון דעם אייזיקן צאַפן, —
צוויי אויגן באַטריבטע, מיט צאַצאַר פאַרלאָפן
זיך עפענען ווידער,
און אונטער די פענסטער אין שטומע פאַרנאַכטן,
אַלץ וואַרטן און וואַרטן
פאַרגליווערטע הוילן
און ציען אַהין מיך, וואו אייערע ליידן,
ווי וואַסערן, פליסן
פון שנאיאיקע הויכן אין אייזיקן נידער...

א הויז.

דער ערשטער שטאָק
מיט ברייטן גלאַנץ פון שפיגלענע וויטרינעס,
מיט רו פון כפייצעמלעך, באַנוגנטע און דינע,
מיך רופט און נאָרט צו זיך.
איך שטיי, איך קוק, איך ווך,
און אָט... סאַרגעסט זיך גאָר דאס באַנצע שטיין אן זינען—
א שווער פאַרגאַרטלטער קאַרניז
מיין אויג סאַרפירט אַליץ העכער, העכער,
וואו נאָך אַ מענטשן-בליק דאָרט גאַרן דעכער
פון ריזן-שכיינעם...

נאָר איך
דורך געזער שטויביקע
פון מיינע שיך
מיט גאַנצן ווען
שפיר נאָך דעם שטאָק, דעם אונטערשטן—

דאָרט פון אַ ווינקל האָט זיך קוים באַוויזן
אַ הויך פאַרשארטע ברעם פון זיין פאַרגלאָזטן אויג,
עס לעכצט—דאָס אויג—נאָך שיין א קאפּל,
און פיס און קליידער רוישיקע אלץ האַלטן אין איין שאַרן
אין ברייט צעעפנטן שוואַרצאַפּל
דעם שטויב פון טראָטואַרן...
דאָס אויג, עס פינטלט גיט,
און זיינע רויטע ווייסלעך
מיך נעמען דורך מיט שרעק,
איך שפיר :
אַ קאַפּ, אן אקסל אַ צונויפגעדרייטער
אַט געבן זיך אַ ריר...
און בלאָווע ליפּן שעפטשען טיף אין מיר אַריין
דעם גוירל פון מיין זיין—
און איך און הויז — און מער דאָ קיינער —
אַט קראכן ווענט, אַט וואַלגערן זיך שטיינער!...

* * *

אין אָט דעם גרויסן, גרויען לאַנד,
וואָס שווענקט די פיס,
די ברודיקע,
אין שוואַרצן יאם
און טריקנט זיי
באָס שיין פון אַלטן שניי,
אָף בערג, שוין הויך באַזונגענע
אין יעדן ווינקעלע פון קיילעכדיקער ערד -
אין אָט דעם גרויסן, גרויען לאַנד
ווער פירט מיך דאָ,
ווער האַלט מיך פאַר אַ האַנט? ...

* * *

דורך שוימענדיקע רוקנס
פון כוואליעס דיינע,
ברויזנדיקע מענטשן-וועלט, —
דיין יעדן שטויס דערפילן;
מיט טיף פון האַרץ פאַרבלענדט,
מיט צוגעמאַכטן בליק,
צו הימל-ווייט געווענדטן,
דורך אַטעם-הויך
פון איילנדיקע מענגען,
דורך וואַלקן-רויך —
א צי טאָן זיך אין שטאַלצן גליענדיקן בענקען
צו קאַלטן וואוילגעקלאַנג פון וועלטן-ספּערן —
קיין גרעסער גליק
קאָן קיינעם דאָ געהערן!

ווי שארף פון שווערד

*
*
*

ווי שאַרף פון שווערד,
סארווארפט איר רוף
די שטומע ערד,
און קריצט מיט פאַסטפאַר-שיין
די וואַלקן-בלייען...
א הייסער שלאַקסרעגן אף לענדער גייט
און שיט מיט פעך און שוועבל,
און ריגשטאַקן פון וועלט
מיט פולע העלוער שפייען
מיט בלוט, מיט גאַל, מיט וויין;
און יעדער שטיין און יעדער שייט
שוין שוועבט אין דולן שוים...
און וואָס מיר איצטער
וואונק פון צייט,
און שווינד פון רוים,
און שטערנשיט אין פוסטע קעלטן?..
א פייערדיקער שלאַקסרעגן אף לענדער גייט,
אף אלע מיינע וועלטן!

אַקטאַבער.

אַקטאַבער!
א אָנהויב, א „אַ“,
אַ ברען פון אומענדלעכן רוגד,
א זויס פון אַ זונראָד—
און אויסיעס אלע
פון האַנט פון דער גרויסער
און גראָבער:
„אַקטאַבער“.

עס וועלן
כאדאָשים זיך צוועלפן,
זיך קייטלען אין יאָרן, —
דיין נאָמען וועט העלן,
דיין נאָמען וועט קלאָרן!
וואו איז ער, דער גאַרנישט,
וואָס ווייסט ניט דיין נאָמען?
וואו איז ער, דער בלינדער,
וואָס וואַגט נאָך אצינדער
מיט לייקעניש וואָרנען?
און פיינט?

און פיינט אַזוינע,
מיט אַלטע קרוינען
אף קיילעכיקע קעפּ, געקעכלטע פון דוירעס,
מיט הוסטן גאַלדענע
פון מילדע ברוסטן,
מיט הערשערישע וואונקען,
מיט איידלע הענט אין ווייכע הענטשן,
וואָס האלטן צאָרט
(מיט אויפגעשטעלטן קליינעם פינגער)
די דראָטן,
וואָס שיקן פונקען
אף אויפרייסן פון וועלטן!..
אַזויפיל פיינט!

געבענטשט איז דער, וואָס קאָן עס זיך פאַרגינען
אַזוי פיל פיינט,
און פיינט אַזוינע
ערלעך-שוידערלעך פאַרדינען.

עס וועלן כאַדאַשים זיך צוועלפן,
זיך קייטלען אין יאָרן—
און אלע זיי וועלן זיך קערווען פאַרוואונדערט
אף דיר,
אף אַקטאַבער
פון זיבצעטן יאָר
פון צוואַנציקסטן פייערגעשמידטן יאָרהונדערט!
וואו זיינט איר, כאַדאַשעמלעך דריבנע,
מיט פאַלשגאַלד באַצירטע,

וואָס האָבן מיט כּוּצפּע אָט דאָ געשפּאַצירט
איבער לאַנד איבער גרויסן און גרויען ?
איילט גיכער פּאַרשווינדן !
וואָס קוקט איר פון שפּעלטלעך אַרויסעט,
וואָס באַמקעט אייך אונטער
פון קלויסטערשע גלעקלעך ?
וואָס רירט זיך דאָרט ווערמיש אין שטויבן,
אין שטויבן אף פּאַלשינקע צעטלעך,
וואס קנעכטישע רומער אף שטערנס גענויגטע
דאָ האָבן צעטראָגן ?
אַקטאַצער !

אַנצאָליקע סטויפּעס,
צעשטעלטע
אין לאַנד אין דעם גרויסן און גרויען
אף שיידונגען יונגע
פון זיינע אומענדלעכע וועגן —
זיי לויפן,
זיי בויגן די קעפּ אָן,
זיי קניען,
זיי בעטן:
אַ זכּיע צו האָבן
אַ שפּענדל צו ווערן

פון וועלטישן מאַסטשטאַנג,
וואָס וועט אף דער שיידונג פון טקופּעס
דערהויבן דיין אויפּשריפּט
און וועט זיי, די טקופּעס,
דורך וואַלקנס באַווייזן:

„אָקטאָבער“.

א אָנהויב, א „אָ“,

א ברען פון אומענדלעכן רונד,

א זוים פון א זונראָד—

און אויסעס אלע

פון האַנט פון דער גרויסער

און גראָבער:

אָקטאָבער!

פּראָצעסיע.

מיר גייען
אין דיינע פארניקע רייען,
שפאנענדיקע מענטשהייט,
מיט שטאלצע, דרייסטע, זודיקע און קאלטע —
טראָט נאָך טראָט!

אף שאנדן-שטאנגען וואקלט זיך און וואקלט
דער אלטער גאָט!

מיט לופט געלאטעט, פלאטערט אַלץ און פלאטערט
די אלטע רויטע פאָן —

צוריק קיין טראָט!

און שטעקלעך וועקנדיקע שיטן שרויט אף שטייפן פייקל,
און טאַצן דזשימוזשען—שלייפן שאַרפס אין שוועבנדיקער לופט,
אין הויך פאַרווארפט זיין רוף
דער שיינענדער טרומייט...

היינט בין איך אויך א שטיקל קלינגענדיקער קופער—

איך היפער

שטילע סאמעטענע ערטער,

איך וועק די מידע,

כ'באדעק דעם זיפץ פון אָפגעשוואכטע

מיט הילכיקן געלעכטער—

צוריק קיין טראַט!

געוויסן .

געוויסן

איך ווייס,

מע זאָגט,

דו ביסט

א הונט

א הונט,

וואָס האָט ס'פון קייט זיך אָפּגעריסן.

כ'בין שטענדיק גרייט

מיין בליק א באָד צו טאָן

אין שוועבנדיקן ברען

ס'פון דיינע גרינע אויגן-רונדן.

כ'בין גרייט צו זען,

ווי ביסט צעבייזט

ס'פון לאנגן רינגען-קלאַנג,

צערייצט

ס'פון טויזנטער אַנטקעגנס,

וואָס רייסן זיך

אין ברייטן שלונג

ס'פון רעכטס,

פון לינקס...

איך האָב דיך ליב, געוויסן!

שוין צומיל זיכער,

צומיל קנעכטיש און צופרידן

איז דער טראָט

פון אויסגערעכנטן און ארנטלעכן גאַנג.

און קיינמאָל שאָדט ניט

פאר די קנעכל

א כאַפּ טאן אים

מיט פלוצעמדיקע שאַרפע ציין

און, ווי א הונט,

דאָס האָט פון קייט זיך אָפגעריסן,

אף זינע טויזנט „יאָיען

א ברום טאָן איינמאָל און סאַרביסן:

— „ניין!"

* * *

אַף שטילער פּרילינגדיקער הויל פון ווילדע ווייטן
אַלץ טריפט און טריפט מיין אלט פּאַרציטערט בלוט,
צום שוואַרצן האַרצן טוליען געכט
דעם וויי פון טעג פאַרשוועכטע...

נאָר פּלאַקערן צעשפּאַלטן ווייכע געפּל-שוויסן
און גליען אויס אין פּייערדיקן דויער
אַלץ נייע צייכנס

פאַר ווייטערדיקן דראַנג פון לאַקערדיקן צאָרן!
בא רויטע טויערן פון לויטערע פּרימאַרגנס
זיך שטעלט אף וואך
דער שאל פון יאָגנדיקן האַרן...

און גרוועס זיינען גרייט צום ערשטן שווינד,
און טלאָען אייזערנע קוים ווארטן
אף ערשטער בייט פון שוועבנדיקע ווייטן,
אַף שטויס פון נייע שלאַכטן...

מיט האַרצן-ציטער הער איך זיי,
די טויזנט-אַטעמדיקע פּרייד-געשריייען,
מיט גליווער-לייד דערשפיר איך זיי,
די שטומע צאַפּלדיקע ווייען...

און ווען די נאכט
איז גרייט דעם זינקענדיקן טאָג
אין שטומער שויס פאַרהילן,
צו ווייטן ציט מיין גליענדן געמיט...

מיט שטריק פון ווילנס טויזנטער געבונדן,
נאָך רעדער מידע, שיקערע פון שלאַכט,
געפאַנגען שפּאַן איך צווישן סעלדער ברייטע.

איך בין מיט זיי, מיט שטענדיק גרייטע
צו נייעם שאל פון מונטערדיקן האָרן,
צו נייעם פלאַם פון לייטערדיקן צאָרן!...

* * *

די הענט אָן צאָל, אָן צאָל,
וואָס בלוטיקן און בלוטיקן
און ברעכן שוין, ווי אָטשערעט,
די בינטלעך אַלטע שווערדן;

די הענט אָן צאָל, אָן צאָל,
וואָס הויבן זיך מיט שטאַלץ-געבעט,
מיט רוף מיט מוטיקן
צו נייע פרייע ערדן;

מיט נייעם האַמער-שטאַל
מיט נייעם אַקער-אייזן—
וואָס קאַנען הענט אַזוינע ניט באַווייזן?

* * *

ניט גראָז פון וויסטעניש, אָ, ניין,
נאָר שטרעלן פון באַגינען
צעשפראַצן זיך פון יעדן שטיין
אף דיינע ליכטיקע רואינען!

אָ, מאַסקווע-שטאָט!
דער שענסטער טרוים
פון אַלטע בלינד-פאַרליבטע זין פון דיינע
איצט ווערט באַוואַרט!

אָ, מאַסקווע-שטאָט, אָ, דריטער רוים!
די אינגסטע שפּיל פון מינדסטן אינגל דיינעם
מיט גרייזן גרוי פון אַלטע לוכעס מיינע
איצט ווערט באַיאַרט!

דער ערד,
וואס האָט מיין טראַט מיט דרייסט באַשווערט,
דער ערד, וואָס דו, א האַרץ, פאַר איר זיך קלאַפּסט,
דער ברייטער ערד;

פון יאָם צו יאָם :
פון ווייסן שטורעם-ראַנד,
וואו ס'ליגט אין אלטער קלאַרהייט
די הויב די זילבערנע פון באַרג אַראָרָט,
ביז ווייסן גליווער-יאם,
וואו ס'שוועבן אייז-פּעלדער אין קאַלטן שלאָף,
אין גלאַנץ פון צאָפּן-שיין—
דער ערד
מיין נייע פּרייד,
מיין נייע פּיין!

איר ווייכע בלאַט
האַט איינגעזאַפּט
מיין זאַט
פון בלוט,
און האַט אין טעג
פון גרויסן שניט
מיט מוט
אים אומגעקערט,
און האַט מיין טראַט באַשווערט
אַף נייעם זיין—
דער ערד
מיין פּרייד,
מיין פּיין!

אף ליכטיקע רואינען

* * *

די ווענט נאָך באַמלאַכטן מיט קלעטער-געשטעלן,
מיט מיסטן מיט אַלטע
פאַרוואַלגערט די שוועלן,
און ס'הילכט נאָך די פוסטקייט
פון אונטן ביז אויבן—
נאָר כּיזע אייך שוין, וועלטן באַנייטע,
מיט אויגן פון ליכטיקן גלויבן!..

איך זע אייך שוין, וועלטן באַנייטע!

אף ווייטן
נאָך קנוילן זיך רויכיקע שטויבן,
דאָרט רייסן זיך שטיינער,
דאָרט ברענט זיך נאָך קאַלעך!..

מיט אויגן פון ליבע פון ריינער
איך זע אייך שוין, וועלטן באַנייטע,
דורך רויכיקן מהאַלעך!

פרעגסט מיך, שטילער ברודער!

פרעגסט מיך, שטילער ברודער,
ווער העט צאָלן
פאַר די טאָלן ביינער,
פאַר די טייכן בלוט?

הער-זשע, ברודער!

אייביק, אייביק
שטרייטן וואַרצלען
אונטער דר'ערד,
אייביק, אייביק
פאָכן מענטשן
מיט דער שווערד...

אייביק, אייביק!

נאָר ס'האַט קיינמאַל
אַזוי גלויביק
ניט געהויבן זיך קיין האַנט!
ס'האַט נאָך קיינמאַל
אַזוי זיכער

ניט געטראָגן זיך קיין וויכער
איבער מענטשן-ראַנד...

* * *

...און אלץ הייסט גיין!

יעדער טאג זיך וואלגערן,

צעשפרייטן זיך אף שוועל

אף אייגענער

און שפאנען איבער זיך אליין!

אליין זיך הויבן פאר די האָר

און וואַרפן זיך און שליידערן

אין ווייט פון יאָר!

און בליקן דארשטיקע,

וואָס בלוטיקן מיט טרערן,

פון שטענדיק זיינען דאָ געווענדעט

צו געטער גרויזאַמע

פון ברעכן און צעשטערן...

און יעדער אף דער ערד

דאָ גייט

דעם הייסטן טאַנץ פון העכסטער פרייד

אף שאַרף פון שווערד!

* * *

אָ, פרוי!
אָ, לאַקנדיקער וואונדער
אין עטער פון דער וועלט!
די טמימעסדיקע זיידעס אונז דערציילן,
אז דו, די ערשטע, האָסט גענאָסן
פון זיסן בוים פון וויסן!
אָ, פרוי!
אָ, צערטלעכסטער געמיש
פון בלוט און מילך
דאָ אונטער זון און שטערן!
די ווייטע זיידעס אונז דערציילן,
אז דו, די ערשטע, האָסט געוואָרפן
פון שטרייט דעם שווערן עפל
אף טיש
פון צייטן און פון דוירעס!
אָ, מוטער, שוועסטער, פרוי!
ווער נאָך דאָ ווייסט,
וואָס הייסט
אין גלי, אין בלוט, אין וויי
אַלץ בויען און באַנייען?

שטיי אויף,
באפריי דיין שטאַלץ געזיכט
פון דער פיליאַרנדיקער קנעכטשאַפט,
באָווייז אין נייער ליכט
דיין אַלערליבלעכסטע,
דיין אַלערשענסטע הערשאַפט!
אַט דאָרט,
וואו ס'קלינגען שווערדן
פאַר מענטשן-רעכט,
פאַר עכטער מענטשן-ווערדע,
פאַר נייעם זיין—
דאָס ערשטע אָרט
איז דיינס!

* * *

(באלאריש)

אָט דאָס איז ער—לענין!
און טראַציקי?—דערקען אים!
פון מענגעס אַ גרום אייך, אייך ביידן!
עס לייכטן געזיכטער
פון שיקערן ניכטער
בא ביידע.

אף מייליקע טישן,
באַ מאַלציטן פרישע
פון וועלטישער סודע פון גרויסער
פאר צאַרניקע קריגערס
שוימט בלוטיק און זיגעריש
א קויסע.

און שלוכים—זיי וואכן
אף זיבעציק שפראַכן
אַ פורפורנעם וואונק צו דערהערן—
אָף ווייטן, אָף ברייטן
אים טראַגן, אים שפרייטן
און מערן.

און שלוכים—זיי קומען
זיי שפאָנען, זיי שווימען
פון פלאַכן, פון בערג און פון נידער,
און גרייטע צו הערן,
צו לערנען די לערע
פון מרידע...

ווי הונגער צו וואויגן,
ווי יאָכן צו בויגן,
אף קני פון צאָרן צעברעכן,
ווי שפעטן מיט ווערדע
פון הערשער, פון מעררער
פון פרעכע...

ווי שפעטן, ווי לאַכן
אין בלוטן, אין שלאכטן,
בארינגלט מיט טשאטעס פון נויטן...
ווי טרויער פון שטאַרבן
באַדעקן מיט סאַרבן
מיט רויטע.

ווי זינגען, ווי הילכן
פון בלוטן, פון מילכן,
פון יוגנט, פון ערשטלינג-געוועבן.
אין אנגסט פון געפּעכטן,
ווי לידער צו פּעכטן
פון לעבן.

אָט דאָס איז ער לענין!
און טראַצקי?—דערקען אים!
פון מענגעס אַ גרוס אייך, אייך ביידן!
עס לייכטן געזיכטער
פון שיקערן ניכטער
באַ ביידע...

1920

* * *

דערמאנט זיך נאָר,
איר, יענע,
וועלכע שטייען
באַ רויט-געפארבטע טויערן
און וואַכן
אם ריין, בא טעמוזע און בא סענע!
דערמאָנט זיך נאָר:
געווען אַמאָל אַ צייט
(ווי לאַנג, ווי ווייט שוין, צום באדויערן!),
ווען הויכן שטאַלץ פאַרמאָגט האָט אייער שטעל,
געקאָנט מיט וועלט נאָך הייס און מוטיק רעדן,
און יעדערער
פון אייגענער פון שמאַלער שוועל.
און ווער קאן זאגן,
אַז ווינט,
אַז וויכער
איז נאָר פאַר זאַמד
אין מידבער,
פאַר כוואַליעס
אין אַקיאַנוס.

און ניט
 פאר מענטשלעכן
 באוועגלעכן געוויקס?
 און ווען
 מע רעדט
 פון לויפן,
 פון טראָגן —
 ווער קאָן אַ פראַגע שטעלן
 פון עלטער.
 דערמאָנט זיך נאָר, איר נאָענטע און ווייטע!
 ס'האָט יעדערער פֿון אייך געטייטלט:
 „אַט דאָ איז זי — די מיט“...
 ווייסט איר דען, אוואו איז ער,
 דער אויצער ווינט?
 וואו דארף ער זיין,
 דער ערשטער שניט,
 דער ערשטער בראָך
 אין טויער? ...
 איר, בירגער פֿון דער וועלט!
 געדענקט:
 די ערד איז קיילעכדיק;
 און יעדער פינטעלע אף איר
 קאָן זיין א מיט,
 קאָן זיין אַ טיר,
 קאָן זיין אַ הויכער טויער!
 און וואָס איז איצט געשען?
 ניט דאָרט,
 בצ אייך —
 איז דאָ,
 אָט דאָ,
 בא שמאָלן מאַסקווע-טייך
 נעשלאָגן האָט די שאַ! ...!

אָט דאָ איז איצט
די מיט,
אָט דאָ געדונערט האָט,
געבליצט,
אָט דאָ האָט זיך צעפראַלט
דער אויצער ווינט
און ווייעט,
און יאָגט,
און טראָגט,
און שווינדט
אין אלע שפּאַלטן
פון דער אַלטער וועלט.

איז וואָס?
פאר אָרט,
פאַר ייכעס
זיך אָפּזאָגן
פון זיך אַליין?

דערמאָנט זיך נאָר,
איר יענע,
וועלכע שטייען
בא רויט-געפארבטע טויערן
און וואַכן
אַם ריין, באַ טעמוזע און באַ סענע!
דערמאנט זיך נאָר:
געווען אַמאָל אַ צייט.
ווי לאַנג, ווי ווייט שוין, צום באַדויערן!

* * *

Ленин, как национальный герой.

Л. Троцкий.

20/IV 1920.

(פראגמענט)

שוין פופציק יאָר...
נאָך וויסל שטייט מיר פאָר
ביז פופציק יאָר...
נאָר וואָס איז דען די צייט ?
צום באַרג, צום שפיץ געקומען איז ער פריער...
פאָר איינעם איז אַ פלאַץ אף בערג-שפיץן פאַראַנען,
פאָר איינעם, פאָר דעם ערשטן, פאָר דעם, וואָס קומט אָן
פריער...

וואס זיינען יאָרן לאַנגע
פון איינזאמען און פיבערדיקן זוכן,
פון שטייג-וועגן פאַרבאָרגענע אין אַלע עקן וועלט,
פון הויכע טורעמס און פון שטאַלצע הויכן ?
וואָס זיינען זיי
אנטקעגן אָט דעם קיילעכיקן באַרג,
אין מיט פון פלאַכן ברייטע אָן אַן אָנהויב, אָן אַ סאָף ?..
איך זע אים, אָט דעם קיילעכיקן פלאַכן באַרג...
אפן פלאַכסטן אָרט דער באַרג-שפיץ ליגט,

א באַרג, וואָס איז א ערד די הויך,
א באַרג-שפיץ, וואָס איז אזוי צעפלאַסן,
אזוי צו אַלע ערטער גלייך און דאָך אזוי באַשטימט,
א באַרג-שפיץ, וואס איז אזוי גערוים—און האָט נאָר אַרט
פאַר איינעם.

פאַר אים, פאַר זיינע קורצע טריט,
פאַר זיין, אין איילעניש צעשטעלטן, שפאַן—
און מער קיין אייל, קיין פינגער ניט...
פאַר איינעם איז אַ פלאץ אף באַרג-שפיצן פאַראַנען.
איך ווענד מיין בליק צוריק, —
איך זע אים ווידער אָט דעם מאַן פון הויכן גליק,
וואס האט באַהערשט דעם רעטעניש-פולן „פריער“;
איך זע אים, —

שטענדיק איז ער, אָט דער מאַן,
מיט זיי מיט אַלע, אַלע;
נאָר פריער מיט אָט די
פון לענע און געווא. פון וואָלגע און פון דאָן
און פריער מיט אָט די — און אָט דער „פריער“
אים וואַרעמט אומעטום און שיינט אין זיין געמיט
אין קעלערס בא קארפאטן, אין בערג-וועג באַ מאַנבלאן.
איך זע, ווי ס'האבן פינקלדיק געשמייכלט
פאַרשפיצטע בליקן
צו אַלע דאָ אַרום, צו טרייע און פאַרקניפטע.
צו מיר אַליין.
צו אַלע, אַלע.
צו אויגן קאָסע, בוימלענע, איילבירטענע,
(פון פעטע עקן ערד,
פון קאַנטן פלאַמיקע
פון טאָלן און פון בערג)
צו אויגן קינדערשע באַשפּריינקלטע מיט אַלטער פרייד און
טרויער, —

צו אַלע זיך געווענדט,
און ס'האַבן פינקלדיק געשמייכלט די פאַרשפיצטע בליקן,
צו אַלע שטעכנדיק געברענט.
און פעסט געהאַלטן האָט ער זיי אין קיילעכדיקן שאַרבן.
אפריער פאַר אָט די, פאַר אָט די
פון לענע און פון דאָן, פון וואָלגע און נעווא—
איך זע דאָס אַלץ אַצינד...
אָט האָב איך שוין דעם לעצטן קריץ געענדיקט,
וואָס בענקען און וואָס בלאַנדזשען מיינע בליקן?
און ווייטאַקדיק זיך ציען מיינע הענט?..
און וואָלט איך פליגל פון אַ שטורעם-פויגל האָבן...
יאַ, יאַ, איך פיל:
דעם „פריער“
זיין פריער ווייס איך ניט.
איך ווייס עס ניט דאָס שטיקל איקער,
און אָט אזוי איז דאָס געוועזן שטענדיק, שטענדיק...
און וואָלט איך פליגל פון אַ שטורעם-פויגל האָבן...
כ'בין דיינער דאָך, דו גרויסע וועלט!
איך גיב זיך אָפּ אָן רעכענען, אָן ציילן;
נאָר זי, זי וועלט, זי דאַרף נאָר ביסלעכווייז
און דאָן און דאָרט, וואו איר געפעלט!..

שניי ען.

געדיכטער! געדיכטער פאלט, שנייען,

איילט גיכער פארדעקן

די פלעקן

פון בלוטיקע ווייען

מיט דעקן פון טויט...

איילט, שנייען, אלצדינג צו פארגלייכן,

איילט אלץ צו פארבייטן:

די בלייערנע ווייטן,

די וויסטיקע שליאכן,

פארכוישעכט פון קויט...

און איידער דער מענטש וועט דערוועגן

זיך דורכשניידן וועגן

אין לויטערן שויס—

פארבלענדט אים מיט לויטערער ריינקייט,

פאַרבלענדט אים מיט אייביקער שיינקייט
און לויטערט אים אויס...

געדיכטער!

געדיכטער פאַלט, שנייען,

פאַרדעקט אים, דעם ערדישן קויט...

אף קאלטע אף שנייאיקע דעקן

צו הייס זיינען מענטשלעכע ווייען,

צו רויט זיינען בלוטיקע פלעקן,

צו רויט!

* * *

איך ווייס נישט צי איז מיין לייך
אף וואָגשאַלן פֿון וועלטן.

אשר שוואַרצמאַן.

געפאַלן אין וואוילטאָג פֿון וועלט
מיין ליד—מיין שטיין מיין שווערער,
רייפֿן פֿון וויי קוועלן
רייפֿן פֿון וויי זיך מערן...

אין יאַמען פֿון קנעכטישן גרוי—
רינגען פֿון קייט פֿון מיינער—
איז אַרויף, ווי בלוטיקער טוי,
א רוט פֿון קלאַמערנדע שיינען...

כ׳בין אַרויס מיט האַלז-שנור פֿון טרויער
אף ווייסע רוסישע פעלדער,
דער וועלט פֿאַרוימט אין אויער:
— וואו קאָן מען זיין עלגדער?..

און ביז הימלס שטערן-רויגן
פֿון צעזייטע און שטומע געוויינען
איז אַרויף אין רעגנבויגן
א בויערנדער רוף: „אינינעם!“

* * *

באם רויש פון א יאם
שווער איז צו הערן
דאָס קלאַפֿן
פון אייגענעם האַרץ ...

פאַרגעסן זאָל ווערן
מיין רעכטע האַנט,
אויב כּהאַב דורך מיין לינקער געהערט
דאָס קלאַפֿן
פון אייגענעם האַרצן,
ווען אַלץ איז געוועזן אין פּלאַם,
ווען אַלץ איז אין פּלאַם,
און אין שוואַרצן ...

און האָט מיך מיין גירל
געבראַכט אין זיין לאַנד,
הויב איך אָן מוירע
מיין רעכטע האַנט
אַנטקעגן דעם טאַג

איך זאג:
פארגעסן זאל ווערן
מיין רעכטע האנט,
אויב כ'וועל עס דערהערן
דאס קלאפן
פון אייגענעם הארצן,
ווען אינגאנצן דאס לאנד
איז אינגאנצן אין פלאם,
איז אינגאנצן אין שווארצן ...

ד. בערגעלסאָנען.

אין לאַנד — אָן דאָך אף האַלב —
מיין האַרץ — אַ צאַרטע שוואַלב,
אין שאַרפן שנאָבל — ליים,
אין בליק — אַ פראַגע: היים?

סון פריינדינס דאָרט אַ שנור,
סון פריינדינס דאָרט אַ רינג
אין יאַם אין בלויען זינקט
און ווינקט, און ווינקט צו מיר ...

און דאָרט באַם אַלטן שטיין,
באַוואַשן מיט געוויין —
דער וועכטער אָף דער וואַך
באַ וואַנט, וואָס אָן אַ דאָך ...

אין לאַנד — אָן דאָך אף האַלב —
מיין האַרץ — אַ צאַרטע שוואַלב,
אין פרייד אָף וויי געוואַלט.

* * *

Elli Britschgi-Basch gewidmet.

אין מאַסקווער סקווערן,
ווי אומעטום,
בלינדע זינגען,
זעענדיקע הערן —
ווי אומעטום,
און ווי אין ערגעץ ניט ...

אין מאַסקווער סקווערן,
אַף הוילער ערד,
מאַרשפרייט מיט ברייטע טעפּיכער סון האַרציקער האַכנאַע,
קלאַפּט זיך שטיל און ווייך
דער מענטשלעכער דער שטאַלצער שטערן
אין גראָווע
מאַסקווער סקווערן.

זעענדיקע
מאַכן צו ביז האַלב
אַף ווייטן אויסגעשאַרפטע בליקן;
בלינדע זייגען בלינד ,

נאָר מאָנען טיף פון שטיל פאַרבענקטן שטערן
באַ דורכגייער
באַ זעענדיקן גאַנג. —
אין מאַסקווער סקווערן
אין אָונטיקער שפּיל,
ווי קוים באַטרויבטע ברוסטן,
שיינען העל
עלעקטרישע לאַמטערנס ...
און קינדערש לייב
און ציטערדיקער פיין
זיך שטעלט
באַ שויב פון אויג,
באַ שוועל פון האַרץ,
און ס'וואַקסט, און ס'וואַקסט
א מאָנענדיק געזאַנג
אין מאַסקווער סקווערן,
ווי אומעטום
און ווי אין ערגעץ ניט ...

* * *

Сергею Есенину.

אַמאָל, אַמאָל אין שטילע טאָלן שעפסן כ'האַב געפאַשעט,
אַף די גרינע הויכן דאָרט געבלאָנדושעט האָבן אינדן,
אַרום, אַרום דער מידבער האָט געשפרייט די העלע אַטן
פאַר ברענענדיקע ווירבלענדיקע ווינטן ...

נאָר שעפסן שטילע מיט געפאַלג פון זיסן פייפל,
נאָר אינדן צאָרטע, וואָס דעם ציטער דאָ פאַרהיטן,
נאָר העלע אַשן, וואָס דעם וויסטן גלאַנץ דאָ שליפן
פאַר ווינטישער אָנגרענעצדיקער שליטע.

איצט האָב איך זיי — אַף סטעפעס דיינע דאָרפישע טאַבונען,
ווידער שטייגן יונגע מאַכנעס, שטאַלצע הונגען,
מיט קאַפּ שוין קלאַפּן זיך אין טויערן פון נייע רוימען —
און ווידער, ווידער רופט מען מיך מיט לייב-ציטער זיי צוימען...

1921

* * *

טויט זיינען שטערן,
טויט זיינען ערדן,
טויט זיינען וועלטן,
וואָס האָבן קיין לופט ניט,
קיין וואַלקן,
קיין נעפל,
קיין טוי.
טויט זיינען לעבנס,
טויט זיינען שטרעבנס,
וואָס האָבן
קיין רוף ניט,
קיין טרוים.
באָדן!
באָדן—אָף אַקער,
אָף גראַבן,
אָף בוי!
נאָר שטאַרק איז אָף באָדן
אָט דער,
וואָס אָף ערדן
מיט באַרוף איז באַלאָדן,
מיט טרוים...

* * *

דינסטו ווייטן—
איז דער וועג דיין היים :
וועג אָף וועג סאַרבײטן—
היים אָף היים.

דינסטו צייטן—
אייל ניט מיטן לוינ,
אייל נאָר ניט סאַרבײטן
אָף אַ קראַנץ די קרוין.

* * *

עס שיילט זיך די וואונד פון מיין אומרו
און ווערט שוין געהיילט,
מיט פינסטערע וואַרעמע שטומדייד
אליין זיך מיין האַרץ שוין דערציילט :

איר זעט דאָרט, איר אלע, איר ווייכע, איר האַרבע,
ווי ברייט דאָ מיין ברוסט איז צעפראַלט,
אז טרערן, ווי אַרבעס,
אין פינסטערניש פאלן און פאַלן...

אז יעדן פון מיינע באַגלייטער,
אף שווערן, אף ערדישן וועג
מיט נעצן פון ליבע און ברייטקייט
טאַרצי איך אף ווייטערע טעג.

וואָס איך האָב געפונען היינט

ל י ב ע .

ליבע !

גיי זעלטן אַרויס פון מיין הויז...

.....
(...איך ווייס: זי קערט קיין וועלטן ניט איבער,
נאָר... בויעט נייע אויס...)

* * *

מצליקן געשענקט

עס וועט צו אַלעמען דערגיין
די ליבע פון מיין האַרצן —
א בלי פון בלוט, וואָס שיקט מיין פּאַלק.

עס וועלן אלע דאָ פּאַרשטיין
די מיינען פון מיין האַרצן —
אַ וואונק אַ שטילער פון מיין פּאַלק.

אין אלע מיינען נאָר איין מיין —
די ליבע פון מיין האַרצן.
זי וועט צו אַלעמען דערגיין,
עס וועלן אלע דאָ פּאַרשטיין
דעם בלי פון בלוט, וואָס שיקט מיין פּאַלק —
די ליבע פון מיין האַרצן...

* * *

מילנערן.

קומט אהער,
קומט צו מיר,
קומט אהערצו,
איר, ברעקעלעך רו,
איר, טראָפנדלעך פרייד,
וואָס זיינען פארקניטן
אין טייג פון געמיט,
וואָס זיינען באַהאַלטן
אין טונקעלע הערצער —
קומט אַהער,
קומט צו מיר,
קומט אַהערצו
אין זויבערע ווערטער.

* * *

איר, טראָפנדלעך פרייד
איר, ברעקעלעך רו!
קומט צו מיר,
קומט צו גיין

אָף דעם פליין
פון מיין הויכן געמיט!
קומט צו מיר,
קומט צו גיין
צו דער ליכט,
וואָס אין זיכערקייט ברענט
אין געוויטער פון האַרץ,
אין דער מיט
פון דעם פליין
פון מיין הויכן געמיט.

* * *

איר, ברעקעלעך רו,
קומט צו מיר,
קומט צוגיין
פון קינדערשן כהן,
פון קלאַרקייט פון גרייז,

קומט צוגיין, שטעלט זיך אויס אין א קרייז
אַרום ליכט פון מיין האַרץ,
וואָס אין זיכערקייט שיינט,
וואָס אין זיכערקייט קוועלט
אין אַשן פון כאַרעווער וועלט,
אין שטויבן פון מענטשלעכן זיין.

* * *

בלאָער, בלאָער... שטערן העלער
דאָרט, וואו ס'רופט זיך הימל—
ברידער, מיטלייט, פריינט, געזעלן,
הערט מין שטילן הימן.

כ'קאָן נאָך בענטשן, כ'האָב נאָך לידער
טיף אין האַרץ באהאלטן, —
פריד צו אייך, איר הענט, איר מידע,
הענט מיט מי געזאלבטע.

קריגן פרייהייט, נויט באַזינען—
שיינע שווערע צילן, —

איך מין פרייהייט קאָן דערשפינען
אויך אין שטילער טפילע.

קאָנט אויך, מיטלייט, קאָנט אויך, ברידער,
מיר מין ליד פאָרגינען—
פריד אייך, פריד אייך, גלידער מידע,
פריד אייך ביו באַגינען...

* * *

היינט בין איך מיד פון אלץ-וויסן,
מיד בין איך היינט פון אלץ-וועלן,
איך וויל היינט געניסן
פון העלן
פון שטילן,
פון זיסן ניט-וויסן—
ווי וואסער, מיר ווילט זיך היינט פליסן
און קוועלן, און קוועלן...

* * *

גרינע גראָזן,
נאמענלאָזע פריינט,
זייט היינט אלע
אלערערשטע,
ניי באגערטע
פריינטלעך פרעמדע
זייט מיר היינט.

ד ע ר ל י י ט ע ר .

...און הימלען אלץ טיטער, אלץ העכער,
און בלויער, און ברייטער...
סון הימלען ביז פעלדער ביז ווייכע—
איין גאלדענער לייטער.

אף העכסטן סאפירענעם שטאפל זיך ווייזט
אַ מאלעך אַ היטער מיט שטראַלן באַקרייזט.
אַ צווייטער, אַ דריטער און איינס נאַכאנאנד,
אַ ריטל אַ זוניקס בא יעדן אין האַנט.

און פעלדער זיך ציען צו גאלדענע שטאפלען
מיט וואַסערן בלויע, מיט טיפע שוואַרצאפלען.

פון שטאפל צו שטאפל, און שטאנג ניט באַרירט,
מאלאכים אַ שורע זיך רינגלט און פירט.
אף יעטוועדן מאלעך אַ שפראַצלינג שוין ווארט
אין ערדישע שויסן, אין וואַריים, אין נאַכט.

אַט האַט שוין אַ גרעזל, מיט שטראַלן באַרעגנט,
זיין מאלעך, זיין היטער מיט ציטער באַגעגנט.

אף לאַנקעס, אף בייטן, און ערד ניט בארירט,
די שורע מאלאכים זיך רינגלט און פירט.
און מאלעך צו גרעזל, צו דעם, וואָס געהערט,
אין שטילקייט זיך בויגט און אף וואקסן באשווערט.

און פעלדער אלץ פרישער, אַלץ ווייכער,
און פעלדער אַלץ מילדער,
און גראָזן אלץ גרינער, אַלץ העכער,
געדיכטער און ווילדער...

ווען ס'וואַלטן די ווינטן ניט בלאָזן,
ניט רוישן די רעגנס,
ניט סקרופען די אקסן,
דאן וואָלט איר געהערט, ווי עס שעפטשען די גראָזן:
„מיר וואקסן, מיר וואַקסן!“

פ ר י מ אָ ר ג ן .

ס'האַט אָנגעווייט
פון שנייעלעך אַ באַרג—
אַ באַרג
פון שניי
פאַר שוועל פון נייעם הויז פון מיינעם.
און קלאַרער הימל
באפערלט
יעדן נאָדל-שטאָך
אף שניי,
אף האפט,
וואָס לופט און וואסער
(די פּאַשעטסטע די קלאַרסטע נעמען
אף דער ערד)
אין שפּיל פון ווינטערדיקן טאָג
דאָ האָבן פליענדיק באשאפן.
און ס'ווייסן זיך די ווענט פון וועזן מיינעם,
און ס'ברייטערט זיך מיין האַרץ
דורך גלאַנץ דורך ווארעמען
פון מיין שווארצאפל...
פון שנייעלעך אַ באַרג

א בערגעלע א קליינט,
א וויסער הויך,
א אטעם פון מיין קלאָרער טיר.

און דאָרטן שטייגן זיי די בערג,
די קנייטשן פון דער ערד,
און מאנטלען שנייאיקע זיך גליטשן פון די אקסלען.

* * *

שוואַרצע, קאַלטע, אפּגעהאַקטע שטאַמען
פּאַסען זיך, ווי שעפּסן, דאָרט צוזאַמען
אַפּן באַרג. —

ווילט איר, ווילט איר, קאָנט איר איצט נאָך דרינגען:
ס'האַט אַמאָל א פּרישער וואַלד געגרינט דאָ...
ס'איז מיר קאַרג, ס'איז מיר קאַרג! •

ווילט איר, ווילט איר, קאָנט איר נאָך געפּינען:
ס'זעט א וואַלד א הויכער דאָ נאָך גרינען —
דאָס איז שייַן.

מיינע קינדער וועלן דאָרט שפּאַצירן,
וועלן זיך אהין אליין שוין פּירן.
איך שוין ניין, איך שוין ניין...

כ'ווייס, אַז אַלץ, וואס כ'האַב דאָ אָף די ערדן,
וועט אַמאָל, אַמאָל פאַרגליווערט ווערן.
א, טוט פּאַנק.

נאָר דערווייל איז איצט מיין העלער וויסן,
ווי מיין וועלן, ווי מיין גרויס געניסן —
א געשאַנק, א געשאַנק.

* * *

אז יעדער שפאן פון ערד נאך מענטשן-בליקן בענקט
שאַטן. מיסט. א ווינקעלע א קעלערדיקס, א שטילס,
אונטער אן אלטן שאַכטל פאַרשוואַרצטע קלעצער,
און אַט דאָס ביסל מיסט איז אין דער רעגע מילד,
ווי פראַכט פון רוישנדיקע פלעצער...

איך בין אפסניי געוואָרן דאָ געוואוירע,
אז יעדער שפאן פון ערד נאך מענטשן-בליקן בענקט.
אז זינגענדיקע הערשאַפט איז מיר דאָ געשענקט,
און צו דער הערשאַפט בין איך איצט געבוירן.

* * *

פון בוך „אהרון“.

דו, איינציקער איינער, אָן בילד, אָן געשטאלט
אָף שפרייטונג פון הימלען פון זיבן,
דו האָסט מיך פאַרשאַלטן און האָסט מיך געזאַלבת
אָף וואָרהאַפּטע טרוימען-געוועבן!

און קוק איך און זע איך אין ערדישן טאַל,
ווי אומגעדולד שטורעמט אין דראַנגען,
און הער איך, ווי ס'קנאלן אָף שייטערס אָן צאָל
אין דאָרשטן צעגליטע פאַרלאַנגען—

כּוּך ערדישן אָפּבילד, כּוּך גאַלדענעם קאַלב,
וואָס קאָן איך פון טרוים זיי דאָ געבן?
דו האָסט מיך פאַרשאַלטן און האָסט מיך געזאַלבת
אָף וואָרהאַפּטע טרוימען-געוועבן.

* * *

אויך איך פאר וועלט פאר דינער קאָן ניט קניען,
ביז כ'האָב ניט פאר מיין אויג
צוויי ליבע-בליקן מענטשלעכע, וואָס גליען
און וואָרטן אף מיין בויג.

די העלע ערשטלינגען, פאָרוואונדעטע, באטריבטע אויגן,
זיי שווימען דאָרט אין יאמען-ווייט,
וואו וועלטן מערן זיך פון שטערן-רויגן
אין אייביק נייעם בייט.

אַ, קום צו גיין, אַ, קום, דער בלאט פון הארצן
איז אָפן שוין פאר נייעם פרייען וויי,
איך הער דיין צארטן טראַט שוין אין באַנאַכטן,
איך זע אין העל פון טאָג: דו געהסט.

* * *

א טאָג יאָגט נאך דעם צווייטן,
נאַכט גייט נאַכט אַנטקעגן, —
א פאָדעם פון פרימאַרגן
וועבט זיך מיר אָן אויפהער.

איז גרינג מיר אים באַלייטן,
באַלייטן און ניט פּרעגן:
וואו זיינען זיי פאַרבאַרגן
זיינע העלע סאַפן?

פאַרבלענדט מיך טאָג מיט פּלאַצמען,
פאַרשווענקט מיך נאַכט מיט שוואַרצן —
מיט מיר, מיט מיר צוואַמען
מיין סאָדעם אין מיין האַרצן...

* * *

ס'איז שווער צו פארגעסן די שאַרפע אַמאָלן,
וואָס האָבן פאַרשניטן זיך טיף אין מיין ליב,
הערן דעם רוף פון די טיפן:
פאַרהיט זיך, פאַרבלייב!

און ניט קענען קיין ווענטלעך פון פרעמדקייט צעשטעלן
און שטענדיק זיי שפירן פון פרעמדע ארומען
די שטומע באַפעלן:
פאַרענדער זיך, ענדער!

זיי גרייט,
פאַר ליבע צו אלע
צו אַפּפערן, דעמפן
דיין קינד
און דיין ווייב!

ניט גרינג איז פאַרגעסן די שאַרפע אַמאָלן,
ניט גרינג איז אף ליבע מיט ליבע ניט צאָלן.

* * *

וואָס איך האָב געפונען היינט?

איך האָב געפונען היינט
דאָס מאָל דאָס הונדערטסטע,
אז דו, מיין פריינט, ביסט מיר געפעלן.

און זי, דיין שוועסטער-קינד,
כ'זאָל האָבן אַזאַ יאָר,
געפעלט מיר אויך.

און איבער סאָסנעס-שפיצן אין דער הויך
האָב איך געפונען א גערויש פון א מאַטאָר,
וואָס טרייבט א שווינדיקן פראָפעלער.

איך האָב געפונען היינט, —
זי גייט פאַרויס, די וועלט, און גייט,
און איבער מאַסקווע שוועבן אַפט אַעראָפּלאַנען.

נאָר קיינער ווייסט נאָך ניט,
וואוהין אנטלויפט די פרייד,
און קומט זי אָן —
ווייסט קיינער ניט פון וואָנען.

איך האָב געפונען היינט
א קלינג פון מיין אן אלטן שטאַלענעם געדאַנק
אינמיטן וואלד
אין ווילדן מאַך.

געפונען האָב איך נאָך,
אז ספּאס איז היינט
און שאבעס אויך,
און פון מיין מאַמען ניט געהערט האָב איך שוין לאַנג —
„א גוטע וואָך“.

* * *

פארלאָז די שוועל, אַרויס אין דרויסן —
הער אין שטילעניש אין גרויסער
פאלן שנייען...

הער אין שטילעניש אין טיפער
שווייגנס פליסן, שווייגנס טריפן—
שטומע וועהען...

ווייסע גלאַנצן, קאלטע שטראַלן
שפינען אויס אין זייער פאלן
נעצן טרויער.

שטעל זיך שטיל באַם דאַרפס צוקאַפנס,
הער ווי ס'וואַרט אַף מענטשנס קלאַפן
טיר און טויער...

פארבארגענע שיין

נעכט.

הינדען.

היינט באנאכט,
דורך טיפע רערן פון מיין שלאָף,
האָב איך דערזען דיך אַ פאַרוויינטע...
אף בלאוון נאכט-געוועב
געשוועבט האָט דיין געזיכט,
און טרערן שווערע,
ווי שטענדיק הויכע שטערן-ליכט,
באגאָסן האָבן מילד
די שטילע שאַטנס
פון מיין נידעריק געמיט.

היינט באנאכט האָב איך דערפילט דיך
א פאַרוויינטע,
מיט צוגעמאכטע בליקן
געדריקט זיך
צו צארטער לויטערקייט
פון שטערן דיינעם,

דורך פיבערדיקע הייטלעך
געפירט
שווארצאפלען מיינע
אף דיין פארוויינט געזיכט,
מיט ליפן גליענדע
געגלעט די זיסע זאלץ
פון שוין געשטילטע טרערן,
און הארץ אין מיינע ביידע ברוסטן,
האָט הייס געשוואוירן,
אז אלץ, וואָס אונטער זון און שטערן
נאָך וויגט די קרוין פון מיינע ציטריקע פארלאנגען,
אז אלץ פון אָטעם דיינעם
אין טראָגן איז פארגאַנגען,
פון אָטעם דיינעם
איז געבוירן...

* * *

ב.

א רעמען אָף איר ... און אָף יענע,
אָף די, וואָס געווען שוין, וואָס וועלן נאָך זיין!
אין פינטלען פון וועס דערקען איך
מיין נייע פאַרבאַרגענע שיין.

איבער ליפן פון כהן האָסט אַ פינטל,
ווי אַ סימען פון טרויב אָף אַ קינדערשער ברוסט.
איך קוק — און פאַר האַרץ מיינעם שווינדלען
די פריידן פון ערשטן גענוס.

און מיין זוכן, מיין גארן, מיין ליבן,
מיין אומרו, מיין בענקען, מיין דאָרשט —
אָף פינטל פון כהן איבער ליפן
זיך אַלע געפונען אָן אַרט.

פון א בריוו.

מ.

און בין איך נאָר אָט דעם צוליב אַריינגעגאַן אַהערצו —
דעם שוואַרצן פענסטער צו דערציילן,
אז מיין געמיט, ווי אָטעם, פעלט שוין
דער יונגער מיטגעזאַנג פון נאָענטע פון שטילע הערצער.

איז שוין גענוג, אַז מייע בענקענדיקע דאַנקען,
ווי פריש געפאלענע, ווי קלאָרע בליטן,
צו טריט צו אייערע זיך זאלן ווייס צעשיטן,
אַז אַקסלען אייערע זיי זאָלן רייך מיט דאַנק באהאַנגען ווערן...

* * *

... און וואָס בין איך שולדיק, או אָרעמס כ'האַב ווילדע,
וואָס האָבן נאך ליב אים, דעם אָנשטעל פון פאָנגען
באַ העלזער שוין מילדע ?

און וואָס בין איך שולדיק, כ'האַב ליפן פארשנירטע,
וואָס צינדן דעם אָטעם פון ליפן צעמישטע,
פון ליפן פאַרפירטע ?

און וואָס בין איך שולדיק, או זיי, מיינע אויגן,
ווי קינדערשע ציינער, וואָס בייסן די ברוסטן—
די ברוסטן וואָס זויגן...

* * *

פון שויס פון דיינער געבן מיר א גרוס
פרעמדפעלקערישע רייכע לייבער.
(איך האָב פון זיי א ווייטן אויג-גענוס
פון אַלטן אַמסטערדאַמער לייזונט).

נאָר קלאָרע ריינקייט, ווייך, נאָר שטרענג
פון בליקן פאַכט מיט שטראַלן-ריטער,
און סיבענקט מיין יונג געמיט, און בענקט
פון דיינע רייכטימער אַ ווילדער היטער.

הגידה לי שאהבה נפשי...
אם לא תרעי לך היפה בנשים...

נו, זאָג נאָר מיר, מיין פריינט,
די שיינע צווישן פרויען,
צי איז דיין מעכטיקייט אזויסיל צאָרט,
צי איז דיין צאָרטקייט אזוי מעכטיק?
צי פריאיקע, צי אָונטיקע זיינען דייע טויען,
צי האָט דאָ נאָכט פאָרטאָגט,
צי האָט דאָ טאָג פאָרנעכטיקט?

נו, זאָג מיר נאָר, מיין פריינט,
די שיינע צווישן פרויען,
פון וואָנען שוועבן זיי, די העלזער-שוואַנען?
איך בעט, מיין פריינט, דו זאָלסט עס מיר פאָרטרויען,
אויב ס'איז דאָרט ערגעץ-וואו א לאַנד אזא פאָראַנען...

נו, שעם זיך ניט, מיין פריינט,
די שיינע צווישן פרויען,
אויב ס'איז קיין לאַנד פאָראַן,
אויב דו ביסט איינע,
איך וויל אָף האַלז אָף דייעם
אויסגיסן מיין טרויער,
איך וויל אָף האַלז אָף דייעם
דאָס באוויינען.

* * *

דער מאמעס — שוואַרצע,

דיינע—בלויע

אויגן?—

צאַרט געטאַינעט האָט מיין האַרץ,

צאַרט צו דיר

געבויגן,

שטיל געפרעגט

און שטיל געענטפערט

זיך.

א רעגע נאָר געקוקט

אין דיין געזיכט,

קינד מיינס, קינד!

כ'וועל דעם ענטפער מוון זאָגן אין דער הויך—

ניט איצט, איז שפעטער

וועסטו הערן אים

דו אויך:

פאַראן נאָך בלוי,

פאַראן נאָך רו

אין ברען

פון פיבערדיקן בליק.

געדיכטיקייט פון עבען
באהאלט נאָך בלויזע שיין
און דורכזיכטיקע ליכט...
און פאַר דער רעגע רו,
און פאַר דער רעגע בלויזער ליכט
פון דיינע אויגן
וויל מיין הארץ
יך שטיל
פאר דיר
פאַרבויען.

* * *

פון פענסטער קעגנאיבער
ליכט מיר לייב,
אין מויעך ערגעץ רירט זיך שטיל און גריבלט:
עס דארף זיין יענעם הויכן שאַכנס ווייב.

איך אָטעם שטיל
מיט בליק
פון שטילן ליכט:
ווי טאָג
נאָך נאַכט--
אזוי איז ער גיט אומדערווארט
מיין אומגעריכט...
אזוי איז קלאָר
די שטילע ליכט
פון לייב...
נו דרינג, מיין בליק,
און שטענדיק דרינג,
ביז דו ביסט יונג!
נו קלייב, מיין האַרץ, און קלייב,
די ליכט פון לייב!

געבוירן.

קלארא'ן געשענקט.

פון אלע רוישן אין געשטרויך פון וועלטן
איז היינט
מיין פאנג
איין שטענדיק וואכנדיקער, זעלטן—
פריגעקלאנג.
אף דעם לעבנס יונגן רוקן
הוידעט זיך דער אַלטער ווערטער-שפאָן.
מיין בייטש איז וואך,—
שטאַרקע, שטייפע לייצעס
איז דאָך גרינג צו לאָזן שוואַך...
און וואָס גרעסערס,
און וואָס שענערס איז פאַראַן—
אמדאָסניי
צו ווערן דאָ געוואוירע,
אַז פון אלקי,
וואָס איז פאַרוואַלט
אונטער שטערן-שילד,

אף שטאָלצן קאָפּ,
אמניסטן שימערט דאָ
אף אלטן ווערטער-שפּאַן
דער גלאַנציקער
דער פּרישער קנאַפּ
„געבוירן“!

זרנען-של"פן

* * *

צו סאָסנע-גאַלד, צו שוואַרץ פון דעמב
און צו בערעזע-קרייד
איז צוגעקומען סונקל-גרינס פון טאנען —
און דו, מיין קינד, צו וואָסער נאָענט דאָ, צו וואָסער ווייט
ביסטו מיר צוגעשטאנען?

דו האָסט זי אויסגעפעלט מיין ווייטאַקדיקע מיט —
ביסט צוגעגאַנגען גלייך צו אַכט-און צוועלפֿיאָריקס,
און פירסט מיך פאַר אַ האַנט פון ווייטן העלן שניט,
וואו ס'בלאָנזשעט אַלץ אין בלוילעך-קלאַרינקס.

און כ'גיי אַפּסניי, אַ רייך באַוואָפּנט קינד,
און גלייך פון דאָרט מיט וויין פון קינדער-קעלטער,
אַף נייעם שניט פון וויי און ווינד,
אַף נייער בייט פון שטרייטן-פעלדער.

וואַלקנס.

גאָט, מיין גאָט! איך האָב אַזוינע
אף מיין לעבן ניט געכאַלעמט!
אין דער מיט—גרויסשטאַטיש ברוינע,
און דער ראַנד?... נו, גיי און מאַל אים!

גיי דערצײל מיט אלטע זילבן,
ווי עס דינען אין געמישן
זון מיט רויך און גאַלד מיט זילבער,
פענזלען נאַכט מיט פרי מיט פרישן.

מיט געזאַנג פון האַרץ פון הייסן,
וואָס דערשמידט די נייע רינגען,
מיט געזאַנג, וואָס אים נאָר ווייסן
דיינע שמאַלע לאַנגע פינגער.

* * *

דו האָסט מיר דערציילט, ווי זיי האָבן געמרוירן
די פינגער, צו וואַרעם צו צאָרטער געבוירן.
דו האָסט מיר דערציילט,
און דו האָסט זיך געוואונדערט,
וואָס דו און דער בוים אָט דער שלאַנקער, איר ביידע,
אין גרינגן און יונגן אין גרינעם געקליידטע,
איצט שטייט אונטער הימל אי ליכטיק, אי מונטער.
דו האָסט מיר דערציילט, און דו האָסט זיך געוואונדערט.

מיין ווילדע, מיין מילדע,
איך ווייס קיין געוויינלעכס. איך ווייס נאָר פון ניסים,
וואָס שטראָמען אומגענדלעכע, פליסן און פליסן.
איך ווייס איצטער איינס נאָר—אַף וואָרט דינעם וואָרטן,
און דאָרטן אף פעלדער אין בלוטן, אין שלאַכטן
מיין האָט ווערט צעוואָרפן אָף אלע פיר ענדן,
מיין וויי ווערט פאַרשאַטן דורך פויסטן דורך פרעמדע,
און איך ווייס איצט איינס נאָר—אַף וואָרט דינעם וואָרטן.

* * *

וואָס-זשע זינגט זיך איצט פון טיפן,
וואו דיין אָטעם שוועבט, ווי נעפל,
וואוהיין עס ריזעלן און טריפן
יעדער ריר פון דייע ליפן?

דאָרט אָף פלאַם פון האַרץ צעגליטן
ווערט צעהויכט שוין יעדער טראָפּן,
און עס רייפט שוין אַ געווייטער
ערגעץ דאָרט אָף באַרגס צוקאָפּנס.

וואָס-זשע מורמלט עס דורך טונקל?
וואָס-זשע שלאָגט מיין האַרץ שוין ווערטער?
וואָס-זשע שיטן זיך שוין פונקען
פון אַ דונער, ניט געהערטן?

סיינגט מיין האַרץ, ווייל ס'גלויבט דורך היפל,
אז אין מויל באַ יונגע יאָרן
יעדער טריף פון דייע ליפן
וועט נאָך העלן, וועט נאָך קלאָרן...

* * *

פון אלע וועלרער, וואָס איך האָב געווען,
איז טונקלער טאָנען-וואַלד געדיכטער...
ווי אומגליקלעך וואָלט איך געווען,
איך זאָל אַצינד ניט זיין קיין דיכטער.

איך זע: די לעצטע זיילן שיין
זיך האָבן טיף אין גרינס באהאַלטן
און הער דעם ערשטן אָנוואַג: ליכט זאָל זיין!
דעם ערשטן שאל פון הימל-שפאלטן.

און כווייט ניט, ווי איז דאָס געמאַלדן,
אז ס'קאָן אַ האַרץ אַ שווערס ניט ווערן גרינג,
ווי קאָנען קעגן זיילן שיין ניט טאָן אַ קלינג
די קושן דיינע—דיינע גאַלדן...

* * *

האַסט די ווילדע פאַטלע-צעפלעך
וואונדערלעך אַרויף פאַרקלויבן,
און אַנטפלעקט צוויי אויער-קעפלעך —
יונגע טויבן!

אַף מיין האַרץ איז אָנגעשוואומען
פרישע שיין פון אַלטער צניעס.
ס'האַט דיין ווילדער בליק באַקומען
פרומע וויעס...

און דיין קאַפּ איצט האַלט געארעמט
ווילדן דאָרשט מיט שטילן גלויבן,
גלייך אַן אַדלער וואָלט געוואַרימט
יונגע טויבן!

* * *

רעדסטו—קלינגסטו ברוסטיק שווערלעך,
זער איך אָטמען פעלדער היגע.
כ'האָב אייך ביידע מילד און ערלעך
ליב געקריגן!

יעדע שאַ דאָ ווער איך ווילדער,
פאַרכטיק שטאַלן, ווי צאַפן-טאַנען,
און מיט זיי כ'וואַלט לאַנגע ווינטערס
אָפגעשטאַנען.

לאָז זיך דאָרטן צערטלען, גליען,
הויכע זון אָף בערג, אָף טאַלן,
טריט אָף שניי דאָ וועלן בליען
דיינע שמאַלע!

און אין דיינע אויגן-ברונעמס
יעד' אָן אנדערער אינגאַנצן—
טויזנט ליכטער, טויזנט זונען
וועלן טאַנצן!...

* * *

נאך עפל צייטיקע, ווען געל איז ראָן;
ווען שניי איז וויין—אָט—אָט צעמליסט—
וואָס האָט אַ צי געטאָן, נו, זאָג מיר וואָס?
צו דרויב, צו גרינס, מיט גיפט באַזיסט?

און ווער געוואָרפן האָט, נו, זאָג זשע ווער?
דער ערשטער—איך! מיט פרייד און האַס,
און ווער באצויבערט האָט מיט פרישן קער
די ביטערקייט, דאָס מעשוואַס!

ס'איז קריג, ס'איז אונזערע—פאַרגעסן היינט,
האַסטו געזאָגט, האָסטו דערקוויקט—
אַ, עפל ביטערע, אַ, גרינע פריינט!
אַ, לייד, אַ, פיין, אין פרייד דערשטיקט!

* * *

ס'איז שטויביק-היים געווען אין שטאָט,
נאָר איבער וואָלקנס-שטויב און איבער רוישן-רויך
האָסטו געטראָגן זיך אין בלויער הויך
און וואונדערלעך באַפרישט מיין יעדן טראָט.

און, ווי אַ ריזן-קינד, מיט דינע צארטע הענט
האָסטו דיין שפּילגעצייג אף בריק געשפּרייט, —
אַט פּאַלם דאָרט אַף אַ מיידל דיין מאַטראָסן-העמד,
אַט בינדט דיין גאַרטל דאָרט אַ פּרויען-קלייד.

און אלץ איז דינגס און ניטדינגס—טרוים און וואָר,
וואָס דו, מיין ריזן-קינד, פון אויבן שיטסט, —
און אָט פון הויך, און אָט פון נאָענט גאָר
דיין ווילדער בליק אַלץ בליצט און בליצט...

* * *

נו, דריי מיך, נו, דריי מיך נאָך ווילדער, —
כיבין שווינדל-פריי שוין פון לאַנגאַנען;
נו, ווער האָט געשטעלט דאָ נאָך מילדער
אין האַרציקע פלאַמיקע קאַנען?

נו, דריי מיך, נו, דריי מיך אלץ ווילדער, —
דיין דאָרשט איז מיר נאָענט און טייער...
וואָס הייסער דו פּרואווסט אין געפילדער, —
אין שטילקייט אלץ קושסטו געטרייער.

* * *

דו ביסט פון די, וואָס דאַרף גאָר ניט באַהאַלטן,
אז ס'איז דאָס מענטשלעכע געזיכט אָף צוויי געשפּאלטן.

דו ביסט פון די, וואָס דאַרף מיט זילבער-שטיק ניט קלינגען,
אז יעדער דיינער טראָט זאָל ווערן הויך באַזונגען.

און ניט פאַראַט, — נאָר יעדערער פון דיינע טויזנט רייצן
אין הייסן פּרוואוו מאַרטירן קאָן און קרייצן.

* * *

גיט דיין בליק א ווילדן בלאַנק,
שלייכט דיין שמייכל אין אַ ווינקל,
כאַפט אריין זיך הייסער באַנק,
פאַר מיין האַרץ דאָרט טוט אַ פינקל...

ווענדט זיך דאָן מיין בלייך געזיכט
צו דער שיין פון דיינע פינגער,
איידעם שלאַנקע, טרייע ליכט,
מאַכט מיין האַרץ אַביסל גרינגער!

גיט דיין ארעם זיך אַ הויב,
נו, לאָז זיין אַנטקעגן קיינעם,
נאָר מיין האַרץ עס איז באַרויבט,
גרייט איז שרייען, גרייט איז וויינען...

גרייט דורך וואַלד פון דיינע האַר
זיך צו רייסן צו דיין אויער,
דאָרט, וואו ס'שימערט ריין און קלאָר
צאַרטער שוים פון מיין פאַרטרויען.

* * *

דאָ צרום — אַלץ שטילע פלאַכן,
און פון בערג אַלץ גייט דיין לאַכן.
דאָרט פון הויך
מיט הויכע זונען=שטראַלן
שאלן העלע קלאַנגען-פּאַלן —
דאָרט פון הויך.

זאָל איך לאָזן זיך אין ווייטן,
זאָל איך ווייט אָף ווייט פאַרבייטן —
אַלץ צו דיר.
שטייט אַ בוים מיט גרינע צווייגן —
זאָל איך קלעטערן און שטייגן
און צו דיר!

* * *

אַף אומענדלעכע ווייטן,
וואו ס'הערט זיך
דאָס שאַרכען פון אוראַלטן זיידנס
אַף לענדן אף דיינע,

דו שטענדיק באַרימטע
און דאָך אומבאקאנטע...
איז צו מיר היינט דערגאנגען
דאָס פאַרכען,

דער גליאיקער אַטעם
פון פערדישע נעזלעכער ווילדע.
דאָס טופען פון טלאָען
אין רייטוואָגן דיינעם געשפּאַנטע.

און איבער די שלאַנגישע שניטן
פון אייביק-פּאַרוואַרלאָזטע ריוועס,

צעשווענקט און צעשמיסן
פון טויזנטער־אַריקע שטראַמיקע בייטשן
פון פּרילינג,
האַט אַ ליכטיקער רוסישער האַרבסט
מיך באַוויליקט,

און מיין האַרץ האַט דערזען,
ווי פּערדישע שוימיקע גריוועס.
ווי פּאַנען צעפּרענזלטע שווינדלען...

* * *

פון וואַנען קומען זיי צו מיר, די טעג,

די טעג,

באכורים יונגע, —

זיי שוועבן אָן פון גאַלד פון האַרבסט,
פון גרינס פון טאַנען-וועלדער,
וואָס רינגלען זי אַרום, די שטאַט,
דאָס פעסט-געשמידטע האַרץ
פון ברייטן צאַפן-לאַנד, פון רוסלאַנד גרויסן.

פון וואַנען קומען זיי צו מיר,

די טעג, —

באכורים יונגע

מיט רייפן זוניקע געגאַרטלט,
מיט טונקלען קופער אף די לענדן,
וואָס צו דיין שוועל דאָ טאַנצן?

און גאַרניט שטייט צו זיי ניט צו,

און קלאַמרעס נויט,

ווי ליסקעס ליכטיקע,

פון שטאַלצע סאַסנע-שטאַמען
שיטן זיך פון זיי אַראָפּ.

און שוואַרצע וואַלקנס וויי,
ווי צאַרטע שפינוועבס-פעדעס,
זיך ציען פון דער הויך,
און מילשטיינער פון מי,
ווי שנירלעך פערל אף אַ יונגן האַלו,
מיט שפיל פרימאַרגעדיקער גלאנצן...
פון וואנען קומען זיי אַהער, די טעג,
צו מיר ?

נאָר פּרעגן דארף נאָר איך,
וואָס קוקט איינאוויגיק דורך אַ שפעלטל
פון ווייטסטן קעמערל דאָרט ערגעץ טיף...

נאָר זיי,
די טעג,

זיי שוועבן אָן פון גלאַנץ פון האַרבסט,
אין ריי אין ליכטיקער זיך שטעלן
פאר דיין שוועל,

אין יעדער וואַרט,
דו זאלסט מיט טונקלען וואונק
פון דיינע אורהאַפטיקע בליקן
דערלויבן

פאר דיין א נאכט,
פאַר דריי אַשמירעס גלי
בא דיינע שלאנקע קני
דו זאלסט דערלויבן
אָוועקלייגן די שטאַלצע קעפּ,

וואָס טראָגן אָפּ
דעם לעצטן קוש
פון דיינע מידע ליפן,
דעם לעצטן דופטן-ווינט
פון דיינע אָפּגעהאַקטע צעפּ —
אָוועקלייגן די שטאַלצע קעפּ
אַף רויטע עשאַפּאַטן פון פרימאַרגן...

און יעדער ענדע-נאַכט,
ווען ס'טריפט דאָס שוואַרצע בלוט
פון לעצטן טאָג
און מישט זיך דאָרט
מיט ערשטן פלאמען-רויט אין מיוזען-זייט,
דער צווייטער טאָג, —
ער שטייט שוין דאָ.

ער קלאַפּט שוין אין דיין טיר
מיט פינגער שטייפע.

הערשערין,
אויך מיר איצט ניט פאַרוואָג,

איך בין נאָך צייטיקער,
נאָך רייפער...

כ'בין מיט אַ טאָג,
מיט גאַנצער לענג
פון יענעם טויטן טאָג
בין איך פון אים נאָך רייפער...

הערשערין,
אויך מיר איצט ניט פאַרוואָג !

* * *

איינס איז רונדלעך קלאָר,
דאָס צווייטע — איילבירטיק צעצויגן, —
כ'האָב נאָך קיינמאָל ניט געזען
אַזאַ גלייכע פּאַר אויגן.

מענגען ליב איך איצט,
נאָר אַלץ, וואָס שטייגט אין בליען
אף מיין וועזן, רעגנט, בליצט
דורך דער נעץ פון דיינע וויעס...

בלאָנזשעט אום מיין דאָרשטיק האַרץ,
שפּרייט און זוכט מיט בלינדע אָרעמס,
נאָר מיין וועזן רוט און וואַרט —
דיינע אויגן דאָרטן קלאָרן.

* * *

איך ווייס ניט, ווער האָט אונז געטריבן,
און ווער האָט געוואָלט אונז דאָ פּאַנגען—
א זיידענע שטריק איז געבליבן
אַף האַלו באַ אונז ביידע צעהאנגען.

און ליג איך אין רו=וויג אין קלאַרער,
און לויף איך אין ווילדע געוועטן,
איך הער אים דעם רייך פון דיין אַרעם,
פון זיידענעם פּאָדעם פון יעדן.

און דו, א, מיין ווילדע, כיבין זיכער,
דו וועסט זיך פון שליף ניט באַסרייען,
אין ווייטערער רו און אין וויכער
וועסט טראַגן די שטריק, ווי אַדאַיעם.

* *
* *

איך בין נאָך גערעכט...

איך קאָן נאָך
אין מיטן פון טאָג,
ווען ס'דערגרייכט
דער גערויש פון דער שטאָט
ביו דעם אויבערשטן שטאָק,
ביו דעם פענסטער
דעם הויכן,
וואָס מיין שטורעם באוואוינט, —

איך קאָן נאָך
אין מיטן פון טאָג
עף דיין גרינעם דיוואַן,
וואו מיט טויונטער פליגל
מיין אומרו שוועבט אום,
וואו מיין הייליקער אייפער,
וואו מיין האס ברייט צעגיסט
און טריפט איין וויטריאל,
און עסט אויס
און סאמט אויס

יעדן שפור,

וואו א מאן דאָ ביו מיר איז געזעסן, —

אף דיין גרינעם דיוואן

איז פאר מיר נאָך א רו-אַרט פאראן.

אין מיטן פון טאָג

אף דיין גרינעם דיוואן

א רואיקע רעגע כ'פארמאָג:

פון מיין ווייטן, מיין קינדערשן וויגל

קומט אָן

דער שלאָף, —

און בא רויש

און בא העל

און אין מיטן פון טאָג

וויקלט אָפּ פון מיין זעל

מיין פיליאַריקע גאַב,

מיין פיליאַריקע שטראַף;

און מיין קינדערשער שלאָף

פון אומשולד פון זויבערן הארצן

מיט מיין אַטעם שטייגט אויף,

ריזלט שטיל

פון מיין שארפן פאראקשנטן קין

ביז די גריבער די בלויע פון אויגן,

ביז דער דעק,

וואָס דאס גרינס פון מיין שטעכיקן בליק האָט פארצויגן...

איך בין נאָך גערעכט,

כ'פארמאָג זיי נאך שלאָפלאָזע נעכט,

און אינזלען פון רו,

און וועלדער, וואו קינדהייט וואו מיינע

שטיל האָט געשפאנט.

* * *

א. די נעכט,

ווען אין רייען זיך שטעלן אפסניי,
ווען עס גייען אפסניי אין געפעכט
די פארהוילענע קריגערס אין מיר,
און יעדער פון ביידע אנטקעגנס
מיט בעטנדע בליקן מיר ווינקט:
פאר דיר!

פאר דיר!

... אין מיטן פון נאכט

שוועבסטו ווידער אַרויס אין דער מיט
איבער פעלדער פון שלאַכט,
איבער פעלדער פון שווערן געמיט.
און די קריגערס אין מיר,
און די קריגערס פאר מיר —
זיי וואַרטן אף מינדסטן, אף איינציקן ריר,
אף דיינעם אַ ריר.

* * *

איז דען ניט מיט ערשטן שניי
גאָר די וועלט באַהאַנגען ?
איז דען מער, ווי מענטשן צוויי,
דאָ אַמאל געגאַנגען ??

איז דען דאָ אַף גאַרער וועלט
עפעס נאָך כּוץ קלאַרהייט ?
וואָס איז דאָ אין קלאַרער קעלט
אויסער ווייסער וואָרהייט ?

אויב עס האָט דאָ ווער געלעבט,
איז אָט דאָ געגאַנגען,
האַט ער דען וואָס מער געוועבט
כוץ די שטילע קלאַנגען ?

האַב איך דאָרטן ערגעץ-וואו
ווי און ווינד געשניטן—
וואס זשע זע איך אויסער רו ?
אויסער ווייסע בליטן ?

V a r i a

* * *

פאר דער רעגע
דער שטורעמדיק שטילער,
וואָס קאַנט איר מיר שענקען,
וואָס קאַנט איר מיר גיבן פאַר איר...
פאר דער רעגע
דער שטורעמדיק שטילער
וואס קומט נאך צו מיר —
וואָס קאַנט איר מיר אַלע,
וואס קאַנט איר מיר שענקען,
וואָס קאַנט איר מיר גיבן פאַר איר?..

א שלאקסרעגן אין שטאָט בערלין

אַ שלאקסרעגן אין שטאט בערלין,
ווען אומעטום אף ריינע גאסן איז שוין גרין,
איז שוין, ווי אומעטום.

אין מיין צעטראַגנקייט
האַב איך גענומען זיך אַ צימער אונטערן דאַך
ס'האַט עמיצער געלאכט —
ווען כ'האַב איצט צייט,
וואָלט איך געדאכט פון אים,
נאָר כ'האַב אַסאַך, אַסאַך
צו טון
צו הערן און צו זען.
עפעס טוט זיך דאָ אַרום
אַ גרויסע, גרויסע זאַך
ביליאָנען טראָפנס
קלאפן
קלאפן
אַף מיין דאַך
די וואָלקנס גייען נידעריק און שווער
און בליצן שטרענגען אָן מיין וועזן

און גרייטן מיין געהער :

טראַך !

אף מענטשן-שפראַך

איז דאָס די קלאַנגען-צייכנס פאַר אַ דונער

איך זיך

און פיל

און טראַכט:

אין פונקט אַזא פאַרהעלטעניש,

ווי אָט די קלאַנגען פון דעם אויסרוף-טראַך

צום דונערדיקן קנאַלן איבערן שטאָט:

איבער הייזער,

שלעסער,

הויסן,

גערטנער,

פלעצער,

ווערקן,

בריקן,

פאסן טייך—

אין פונקט אַזא פאַרהעלטעניש

איז די שטאָט אַליין :

דאָס גאַנצע טון

דאָס גאַנצע גיין,

לויפן

דאָס גאַנצע הויבן

מיט די וואונדער-שיינע קראנען,

דאָס גאַנצע שיינע שנעלע שפאנען

מיט שיפן אַפן טייך

מיט באַנען

אָף דר'ערד

און „אונטער דר'ערד“
(ווי לייכט זיך גענון-פיסלעך שטעלן)

אַלץ, אַלץ,

וואָס ווערט באצייכנט מיט באַגריפן

„באקומען“ און „ערוואַרבן“ —

אין פונקט אזא פארהעלטעניש

איז דאָס אַלץ

צו דעם,

וואָס גייט אַליין,

וואָס שיט זיך דאָרט

אַליין,

אַליין

פון גאַלדענע, פאַרוואַלקנטע

און קנאַלנדיקע קאַרבן

איך זיך

איך ווארט אַפן צענטן בליץ

איך פיל דעם טיפן זין

פון שטילן רוען מיינעם

אין מויעך

צי אין האַרצן

(זיי זיינען ביידע ענג פאַרבונדן איצט).

שלייכט זיך דורך

אַ זעאונג —

אַ געדאַנק:

אין אינדיע,

אין ניטגעזענעם

אין וואונדערלעכן לאַנד

סצראַן איז אַזאָ טײך
מיטן שײנעם נאַמען „גאנג“
און מענטשן האָבן דאָרט באַגריפֿן
דעם טיפֿן זין
פֿון לײדן און זיך ניט ווערן
און פֿון באַוואַנדערן
דעם טיפֿן זין—
זײ בלייבן אָן באַוועגונג
ביז צווייגן
פעסט באַפֿלעכטן זײער לײב...

נאָר דאָ
אין שטאָט בערלין
בא שפרע דעם טײך
מײן הערן האָט זײן זין
אין דעם —
און נאָר אין דעם—
וואָס אַלע מײנע פֿריינט
אָט דאָ, אָט דאָרט,
וואָס אלע די, וואס זײנען הײנט
באם דניעפֿ (ווי בענק איך שוין אַהין)
בא מאַסקווע-טײך
באם גרויסן הודסאָן
און שפּעטער,
שפּעטער
אלע די אָף קײלעכדיקן ערדישן באַראָט,
וואָס ליבן אונזער שפּראַך,
אונזער שעמעוודיקן
אין שטילקײט ווילד און שטאַלץ פֿאַרשײטן אײדיש,
אז אַלע, אלע נידערגעשלאָגענע און מידע
וועלן פֿריילעך זיך דערוויסן.

ווי ס'האָט אַ שלאַקס-רעגן
געשמאַק געשמיסן
אַ גרויסע אַלטע שטאָט—

דורך מיינע שורעס
וועלן זיי דערזעען,
ווי שיין אַ שלאַקס-רעגן באַפאלט
אן אלטע,
אלטע
שטאָט בערלין,
באפאלט
און האַלוט,
און שטיקט,
און באַדט,
און שווענקט,
און מאַכט זיי גראָ
די ריינע גאסן,
וואָס זיינען אומעטום
שוין גרין
און גרין

אַ שלאַקס-רעגן אין שטאָט בערלין.

אין טאָג, ווען די פראַנצויזן האָבן פאַרנומען רוז

איך ווייס ניט,

צי האָב איך געבראַכט עס פון יענעם פון שנייאיקן לאַנד,

צי איז דאָס דערפאַר, וואָס מיין נאָענטע גאָס

טראָגט דעם נאָמען פון קאנט *

צי איז דאָס דערפאַר,

וואָס אַ זויבערער האָב איך זיך פרי היינט געבאָדן

צי עפּשער דערפאַר גאָר

(כ'האָב מוירע עס איז גאָר דערפאַר),

וואָס צייטונגען האָבן געהאַט היינט אַ קעפל:

Haut den Juden

נאָר ס'האָט מיך א מעכטיקער שטראָם פון ראַכמאַנעס און ליבע

צו גאַסן, צו הייזער, צו מענטשן און רעדער געטריבן.

דעם לאַקאָמאַטיוו פון דער שטאַט-באַן

דורך פענסטער געוואָלט האָט זיך גלעטן

און קושן די אויגן פון שטוב-מעדכען גוסטע,

וואָס ווייסט א פאָר שירעס פון געטע

און אַלע און אַלע זיי טרייסטן און בענטשן

די 90% פון דער מענטשהייט,

* קאנט... אַ דייטשישער רענקער

וואָס גייען נאָך באַרוועס און נאַקעט,
וואָס קאַנען אין בעסטן קאַמבארד נייט פארזעצן
אַפילע קיין אַלטע פאָר הויזן...

(אז 90%—דאָס האב איך געליינט באַ וואַלטערן) *

— אין זייט זיי א מאקע —
די קלוגע פראנצויזן...

(* וואלטער... א פראנצויזישער דענקער

ע ג ו ל *

(רחמנא לבא בעי)

אף מאַכן א הייליקן עגול
גענוג איז א פשוט צווייגל,
וויכטיק איז נאָר די כונה...

גרינג איז דאָ פרישינקע צווייגלעך צו קריגן,
גרינג איז באַטאָג דאָ צו שווייגן
(באנאכט איז מיר גרינגער צו שלאָפן)
און זון איז דאָ הויפנס פאראנען
און אַלע פיר זייטן פון וועלט זיינען אָפן —
פון איין זייט אַ זעע, וואָס פירט אין אַ צווייטן
און ווייטער צום ים
דערצו איז האלב ניסן
ווי אַן אויג איז זי פול די לבנה...

אַ הארץ, וואָס איז ציטריק און גלויביק
האָט ליב צו באשווערן...

(* איגול: א קרייז.)

מאך איך אַ עגול—
צו הייליקע פריידן מיין הייסע כונה
די פריידן, וואָס זיינען געשענקט מיר פון יוגנט,
די פריידן, וואָס זיינען פאַרגרייט
פאַר מיליאָנען
און טראָגן זיי דארפן יחידים:
אין נאָמען פון אָטאָ די פריידן
זאָג איך מיין הארצן מיין מידן:
הויב אָנעט.

די שבועה די ערשטע
דער אייזערנער קאמער פון דענקענדן מוח

דיין זאך איז—זיין ניכטער,
יעדערער האָט זיין בארוף אונטער הימל,
פאַרגעס אָבער אויך ניט,
דו ביסט אַ לאמטערן—
ניט מער—
פאַר אַ הארץ פון אַ דיכטער.

דערמאן זיך:
דו האָסט זיך געפלאנטערט אין ערשטע באגריפן
און ווייך נאָך, ווי בלעטלעך אין פסח
אין אונזערע ערדישע ברייטן
געווען זיינען ווענטעלעך דיינע.
דערמאן זיך
ווי ברייט און ווי סוף איז געווען שוין
די בענקשאפט פון קינדערשן האַרצן
ווי פעסט און דערהויבן
געווען איז דער קינדערשער גלויבן...

דערפאר נאָר באַשערט איז מיר דאָ צו געניסן
פֿון יענע פֿארבארגענע פֿריידן,
דערפֿאר, וואָס כ'האַב שטענדיק געקאנט דיך פֿאַרשליסן
דו, אייזערנע קאמער פֿון דענקען!

מיט גבורה מיט יונגער
דאָס גלויביקע האַרץ צו פֿאַרוואַרפֿן
אף דערנער און שטויבן
אף שפיץ פֿון רואינען,
וואָס פֿאַר אונזערע אויגן דאָ ווערן

מיט ארעמס מיט ביידע
עס געבן אַ שלידער,
ווי אַ פֿאספֿארנעם קנול,
אין דעם ווילדן געשטרויך
אף שייטערס,
וואָס נעמען זיך ברענען...

כ'האַב געוואגט דאָס צו קענען!

ווייטאַקדיק איז ער
דער גלויבן אין נסים!

ווי איז פֿארגרייט
פֿאַר ציטערדיקע גלויביקע הערצער...

פֿארגרייט איז אויך פֿרייד...
צו הייליקע פֿריידן—מיין הייסע כּונה,
אין נאַמען פֿון פֿריידן,
וואָס זיינען פֿארגרייט פֿאַר מיליאָנען
און טראַגן זיי דארפֿן יחידים

נעם איך דיך,
אייזערנע קאמער פון דענקען!
באשווערן:

געדענק,
דו ביסט אַ לאַמטערן—
ניט מער—
פאַר מיין ציטריקן האַרצן, מיין מידן...

* * *

גיי איך אַרום אַ פאַרשטויסענער,
גיי איך אַרום.
נאַענט און נאַענט און דרויסנדיק,
הערנדיק שטום.

זיגן די פיינט מיינע, זיגן זיי,
זיגן זיי לייכט,
גיי איך דער ערשטער אנטקעגן זיי,
לאַך איך און קיך.

קומט ער, דער זיג, צו מיר בעטן זיך,
קומט ער אַליין,
לויף איך, אנטלויף—וואו רעטן זיך,
כ׳זיג מיט געוויין...

.1924

J n t i m i a

א

מ א מ ע .

די זעלבע פעלדער:

פון דעם קינד, וואָס האָט אַמאָל געקוקט אָף זיי.

זיין איך גרעסער —

מיין מאַמע איז קלענער און עלטער געווארן...

פאר מיר איז אלץ קלאָרער —

פון מיר איז זי מילדער און בעסער.

און טיפער פון מיינע שורעס

זיינען די קנייטשן פון איר טיכה,

און כ'שעם זיך בא איר פרעגן,

צי ווייסט זי פון איינעם א ביכל:

„בא וועגן“?

ב

ט א ט ע .

אַט דאָרטן, אַט דאָרטן אַך אונזער קלוימערשט אייגן פעלד
האַב איך זיך קעגן אים מיט פויסטן געשטעלט
און כ'ווייס ניט אויך אצינדער
(ניטאָ זיך, וואס צו שעמען)
ווער ס'איז שטאַרקער פון אונז ביידן —
ערשט פאראיארן האָט ער מיר געזאָגט:
וועסטו מיך ניט נעמען אין דיין גאַניידן!.

א ש ו ו ע ס ט ע ר ל .

א קינד פון בערג
 אף ווילדע, שטילע פלאַכן,
 וואָס פאר א קיאַך
 האָט פלוצים דערוואַכט
 אין ציטעריקע, אזוי ווייט געיאָגטע געבלוטן.

זי איז אלט געווען פערצן יאָר,
 געקומען אין שטאָט,
 פון דארפישן וואָגן אריין אין טראַמוואי,
 דערפאָרן ביז רוישיקסטן פלאַץ
 און ארויס מיט די באַרוועסע פיס אף שטיין און אַספאַלט!

און צעפירט מיט די הענט:
 „נו איז וואָס? א שטוב אף א שטוב?
 איז צען, איז פופצן גאַרנס?“
 און פלוצים דערגעפן:
 בערג וויל איך זען! ...

א קינד פון בערג
 אף ווילדע, שטידע פלאַכן...
 דערפאר אַרט מיך ניט, אז מע וואָרנט.
 דערפאר הער איך ניט, אז מע לאַכט...

ד

ס י א מ ע ן .

היינטיקן פּרילינג איז דיר געוואָרן אַכט,
צעשיידט זיינען מיר געווען א יאָר צוויי.
איך האב א מאַמע, דו — ניט.
כ׳האב אויפֿיל מאָל מיט ווילדע טופּענדיקע טריט
געטראטן דיין פּיינלעכן שטאַלצן געשריי...
און וואס איז קעגן דעם, קעגן אלק :
מיין איצטיקער וויי,
מיין עלנטע בערלינער נאכט,
בא יעדן נויג
דער גרויל...
די זאלק
פון אויג,
וואָס רינט
צו שניט
פון מויל? ...

ל י ד ע ר 4×2

א

ווייזט אויס, זיי ווייגען נאָך נויטיק אַזוינע
 אָט דאָ אף דער בלוטיקער ערד,
 וואו שפילעוודיק סוירען זיך קרוינען,
 ווען ווארצלען ראַנגלען זיך שווער.

קאַיאָר, דער הימל זיך רויטלט,
 עס פייפט און רופט אַ סאַבריק,
 און איך האָב פאַרדינט שוין מיין ברויט דאָ
 און איך האָב פאַרדינט שוין מיין גליק.

כ'האָב נעכטן מיט ווערטער געפייניקט
 צוויי טעמפע צעפרידענע קנעכט,
 און הויכער, זויבערער טאַינעג
 מיין האַרץ נאָך איצט באַפּלעכט.

כ'בין דער, וואָס קאן ניט פאַרטויבן
 אומזיסטיקן ציטער פון האַרצן,
 ווען ס'פלאַצן פון פייער די שויבן,
 די שויבן זיך ברעכן פון שוואַרצקייט.

כ'האָב איין איינציקן פיינט אונטער שטערן—
 צעפרידענע טעמפּקייט פון קנעכט,—
 דעם גרויזאַמען האַר פון צעשטערן
 שענק איך מיט ליבע די רעכט.

1924—1914

איר האָט דאָך געשוויבלט, געגריבלט
 בא בלוטיקע טייכן, באַ פּלאַמיקע רוימען...
 וואָס איז אייך אין ייטער פאַרבליבן,
 איר שטענדיק געשיקטע פאַרשוניגען?

דער זעלביקער שמייכל דער קרומער
 אף טעמפע פּילשפּראַכיקע ליפּן.
 דער צאַצאַר דער אַלטער, דער שטומער,
 דער צאַצאַר דער אַלטער געבליבן.

וואו איז ער, דער אומשולד דער ריינער?
 וואו זיינען די הייליקע העלדן?
 איר ווייסט דאָך ניט, וואו זיי באַווייגען,
 איר ווייסט דאָך ניט, ווי פון זיי מעלדן.

באַ פעדערן האָט איר געלערנט
 זיך קלעפּן צו האַריקע מאַנטלען,
 נאָר בעזעמער—ווינטן אייך קערן
 און טרייבן פון קאנטן אין קאנטן...

י. ענגעלין

אי קאָן דען אנדערש זיין?
 צי ווינקט דען ניט אַ שוועל
 צו דעם, וואָס האָט ביו האַלבן טאָג
 אַף אייגן פעלד
 געשפּאַנט,

געגאַסן הייסן שווייס

אַף בייט און בייט?...

און אויב ס'איז מיר באַשערט:

און ס'איז מיין ערד, מיין פעלד

א וועלט די גרויס,

אַ וועלט די ברייט,

און ס'איז מיין האַלבער טאָג,

ווי גאָטס צוויי לאַנגע טעג די לענג...

און ניט געאַקערט, ניט געזייט —

געגאַנגען שלינג און שלאנג...

און ניט קיין שווייס —

נאָר בלוט-געטראַנק

געגאָסן רײך
אף בײט און בײט...
צײ קאָן דען אַנדערש זײן?
וועט זײן מײן שוועל
אין מיט פון ערד, פון וועלט!
וועט זײן מײן הויז
אַ וועלט די ברייט,
אַ וועלט די גרויס!...

פאר שטארקע און פעסטע צעמענטן
 באדארף מען וואָס דינערע שטויבן.
 כ'האָב געהאט אַ בראַכע אף שווענדן,
 איך האָב אַ בראַכע אף קלויבן.

איר ווערטער, איר אידישע ווערטער
 פון עקן פון גאָר דער ערד,
 דאָס פאָכן פון שטייגנדע הערצער
 דורך אייך האָב איך דערהערט.

ס'האָט קיינער נאָך דאָ ניט געמאַסטן
 די מעכטיקע קויכעס פון צווישן,
 שוין שטויבן מיט בלוטן באַגאַסן
 און וואַרטן און וואַרטן אף מישן.

איר ווערטער, ווייכע און צאַרטע,
 ווערט שוין קלאַר און פראַסט.

פון שטאַל פון דאמעסעק די האַרטקייט,
די שטייפקייט פון רוסישן פראָסט.

ווי נעמען פון טייערע היימען
זאָלן קלינגען די אַלטע וואוהינען,
סיזאָלן רופן ווי טורעמס די זאמדן, די ליימען,
ווי פאָנען זאָלן רופן רואינען.

סי'האַט קיינער נאָך דאָ ניט געמאַסטן
די מעכטיקע קויכעס פון צווישן,
שוין שטויבן מיט בלוטן באַגאַסן
און וואַרטן און וואַרטן אָף מישן.

ליבע צו דעם, וואָס גייט אויף,
 מיטלייד צו דעם, וואָס פאַרגייט—
 ס'איז ענג איין געמיט פאר אייך ביידן.

יעדערע ברויכט איר געוואלט,
 יעדערע צערט איר און שפאלט—
 ס'א ליכטיקער מוז אייך צעשיידן.

גיב איך דיר, ליבע, די האַנט :
 נעם מיך און פיר מיך געשפאַנט —
 כ'שליס מיט פארטרויאונג די אויגן.

ס'האַט אַזאַ טעווע דער קאַפּ :
 בליקן פון מענגען אים ציען אַראָפּ
 זיך ערלעך און וואָגיק פארנויגן.

ס'איז דורך אַ זונענגאַנג :
 אַ זומער און א ווינטער און אַ פּרילינג און אַ האַרבסט
 ון ווידער, ווידער פלייצט אף פיר דיין גרויע גרויסקייט
 און ווידער פול מיט מיטלייד און מיט מיטפרייד איז מײן האַרץ.

ערגעץ ווייט פארגייען זיי, די ווייען, די סארדראַסן,
 פארשעמטע, טיף פארנויגן זיך די אוראלטע פארלאנגען,
 און אַ קלאָרע ליכטיקייט איז אויסגעגאַסן
 איבער אלע, איבער דינע ווירבלענדיקע דראנגען...

אַ קאַל אַ שטרענגער מונטערט ווידער :
 איינמאַל, איינמאַל פאלט אויס אזא אַצינד,
 קעדאי איז וועגן דעם צו קריצן לידער
 פאר קינדערס קינדערס קינד.

קעדאי זיך אַנקניפן אין יעדן פיצל שטריקל,
 וואָס באַמבלט זיך אף דיין פארשוויסטן שפּאַן,
 אין יעדן קנאַל פון בייטש דערזען אַ סאָך פון פליגל :
 סאראן נאָך פרייד, סאַרען!...

ס'איז האַרבסט. אַ זיי-געזונט—אַ קלאַרער טאָג...
 ווי יעדער בויס, ווי יעדער וואַנדער-פויגל, פילט דאָס לייב
 דעם וויי פון מינערונג, דעם וויי פון לעצטן טרייב,
 נאָר אויך די גרויסע פרייד פון מענטש, וואָס אַלץ פאַרמאָגט.

פון מענטש פון דרייסטן לאַנד — דעם איינציקן אָף ערדן,
 וואו יעדער פיינ ווערט טויזנטמאַל באַרעכטיקט,
 וואו זיס איז זייען ברויט און שלייפן שווערדן,
 וואו אומעט טאָגט ניט דאָרטן, וואו ער נעכטיקט.

אַ, ניין, כ'האָב ניט פאַרלאָרן זי, די פרייד די טיפע,
 די פרייד פון ערשטן זיין, די פרייד פונם זיין אליין.
 פון לייב די פרייד, די פרייד פון בלוט, וואָס אין מיר טריפט,
 די פרייד פון אייגענעם געביין.

נאָר כ'האָב פאַרמערט פילפאַכיק אָט די פרייד,
 כ'האָב פריידן טויזנטער דערמיט געוואונען,
 וואָס כ'בין פאַרקניפט צום גאַנצן לעבנס-שפאַן, וואָס גייט,
 און כ'קאָן אזויפיל טריט, דעם גאַנצן גאַנג באַזינען

דער האַר פון גרויסן לאַנד, —
 ער מעג עס און ער קאָן עס:
 דער אויסוואל פון קארבאָנעס —
 בא אים אַליין אין האַנט.

ניט זין, נאָר בניי-יעכידים
 דאָ פאַר קארבאָנעס טויגן —
 און לאַמיר רייען שמידן,
 און שטרענג און שטיל זיך נויגן,

און אויפהויבן די האַנט,
 און טרייהייט מוטיק שווערן —
 דעם האַר פון גרויסן לאַנד
 צו פאַלגן, צו געהערן...

א י נ ה א ל ט

זייטל

- 3 מאַטאָ (פּאָקסימילע)
- 5 פּאַר ליכטיקייט

צווישן וואַלגער-שטיינער

- 9 אָף ערדן אויפגערירטע
- 10 אָט דער, וואָס האָט פּאַרנעפּלט זיך די אויגן
- 11 צו דעם, וואָס גייט דאָ נעבן מיר
- 12 גרוסן קיין סיביר—א
- 13 ב — " " "
- 14 ג — " " "
- 15 אַ הויז
- 17 אין אָט דעם גרויסן, גרויען לאַנד
- 18 דורך שווימדיקע רוקנס

ווי שאַרף פון שווערד

- 21 ווי שאַרף פון שווערד
- 22 אָקטאָבער
- 26 פּראָצעסיע
- 28 געוויסן
- 30 אָף שטילער פּרילינגדיקער הויל
- 32 די הענט אָן צאָל, אָן צאָל
- 33 נישט גראַז פון וויסטעניש

אָף ליכטיקע רואינען

37	די ווענט
38	פרעגסט מיך, שטילער ברודער
39	...און אלץ הייסט גיין
40	אָ, פרוי
42	* * * (באלאדיש)
45	דערמאָנט זיך
48	פראגמענט
51	שנייען
53	געפאלן אין וואוילטאָג פון וועלט
54	באַם רויש פון א יאָם
56	אין לאנד—אָן דאך אף האלב
57	אין מאָסקווער סקווערן
59	אזאַל, אמאָל אין שטילע טאָלן
60	טויט זיינען שטערן
61	דינסטו ווייטן
62	עס שיילט זיך די וואונד פון מיינ אומרו

וואָס איך האָב געפונען היינט

65	ליבע
66	עס וועט צו אלעמען דערגיין
67	קומט אהער
69	בלאָער, בלאָער
70	היינט בין איך מיר
71	גרינע גראָזן
72	דער לייטער
74	פרימאָרגן
76	שוואַרצע שטאַמען
77	אז יעדער שפּאַן פון ערד
78	פון בוך „אהרון“
79	אויך איך פאַר וועלט
80	א טאָג יאָגט נאָך דעם צווייטן
81	ס'איז שווער צו פאַרגעסן

זייטל

- 82 וואָס איך האב געפינען היינט?
- 84 פאַרלאָז די שוועל

פאַרבאָרגענע שייַן

- 87 נעכט
- 89 אַ רעמען אָף איר
- 90 פֿין א בריוו
- 91און וואָס בין איך שולדיק
- 92 פון שויס פון דייַנער
- 93 נו, זאָג מיר נאָך
- 94 דער מאמעס—שוואַרצע
- 96 פון פענסטער קעגנאיבער
- 97 געבוירן

זונען-שלייפן

- 101 צו סאַסנע-גאַלד
- 102 וואַלקנס
- 103 דו האָסט מיר דערציילט
- 104 וואָס זשע זינגט זיך איצט פון טיפן
- 105 פון אלע וועלדער
- 106 האָסט די ווילדע
- 107 רעדסטו—קלינגסטו
- 108 נאָך עפל צייטיקע
- 109 ס'איז שטויביק-הייס
- 110 נו, דריי מיך
- 111 דו ביסט פון די
- 112 גיט דיין בליק
- 113 דאָ אַרום
- 114 אף אומענדלעכע ווייטן
- 116 פון וואנען קימען זיי צו מיר
- 119 איינס איז רונדלעך קלאָר
- 120 איך ווייס ניט
- 121 איך בין נאָך גערעכט
- 123 אָ, די נעכט
- 124 איז דען גיט מיט ערשטן שניי

127	פאר דער רעגע
128	א שלאקסרעגן אין שטאָט בערלין
133	אין טאָג, ווען די פראַנצויזן האָבן פאַרנומען רוֹר
135	איגול
138	גיי איך ארום א פאַרשטויסענער

JNTIMIA

141	מאַמע
142	טאטע
143	א שוועסטערל
144	סיאַמען

4×2 לידער

147	ווייזט אויס, זיי זיינען נאָך נויטיק אזוינע
148	איר האָט דאָך געשוויבלט
149	צי קאָן דען אנדערש זיין?
151	פאַר שטאַרקע און פעסטע צעמענטן
153	ליבע צו דעם, וואָס גייט אויף
154	ס'איז דורך א זונענגאנג
155	ס'איז האַרבסט
156	דער האַר פון גרויסן לאַנד